

INFORMAȚIE OPERATIVĂ
cu privire la evoluția social - economică a Republicii Moldova
(conform datelor disponibile la 30.09.2019)

Produsul intern brut a crescut cu 5,2% și a însumat 90,9 mild. lei în I semestru 2019. Valoarea adăugată brută creată în activitatea “Construcții” a avut cea mai mare influență asupra creșterii economice, asigurând 43% din creșterea PIB, după care “Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transport și depozitare, hoteluri și restaurante” – 21%; „Industria” - 11% din creștere, ”Informații și comunicații” – 10%, Tranzacții imobiliare - 5%, respectiv. Aceste activități au fost cele mai influente în prima jumătate a anului curent.

În luna august curent s-a înregistrat o deflație de 0,03%. Totodată, de la începutul anului 2019 rata inflației a constituit 4% comparativ cu rata deflației de 0,6%, înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent. Rata anuală a inflației a constituit 5,5%, încadrându-se în intervalul țintei inflației stabilite de Banca Națională a Moldovei (5% +/- 1,5%).

Leul moldovenesc s-a depreciat față de principalele valute de referință. De la începutul anului 2019 moneda națională a marcat o depreciere de 4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,14 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2019 pînă la 17,83 lei la 31.08.2019). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 1,2%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 30.08.2019 a atins o valoare de 2914,7 mil. dolari, micșorîndu-se cu 1,9% comparativ cu nivelul înregistrat la sfîrșitul anului 2018 și cu 1,6% - față de situația la 24.08.2018.

Masa monetară M3 la sfîrșitul lunii august 2019 a constituit circa 87,8 mild. lei și s-a majorat cu 10,9% comparativ cu sfîrșitul lunii august a anului 2018. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată preponderent de majorarea banilor în circulație cu 19,6%, volumului depozitelor la vedere – cu 14,6% și depozitelor în valută străină – cu 10,5%. Situația în domeniul creditării se îmbunătățește: volumul creditelor noi acordate în ianuarie-iulie 2019 a înregistrat o majorare cu circa 19,7% față de perioada respectivă a anului 2018.

Ritmul de creștere a cheltuielilor bugetare se temperează. În ianuarie-august 2019 la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de circa 39,9 mild. lei (cu 6,6% mai mult față de ianuarie-august 2018) și cheltuieli – 41,8 mild. lei (mai mult cu 15,1%). Cea mai mare parte din cheltuieli sunt direcționate spre protecția socială, dar cea mai mică – spre protecția mediului. Bugetul public național s-a soldat cu un deficit de -1 946,9 mil. lei, spre deosebire de perioada similară a anului 2018, când bugetul s-a încheiat cu un excedent în valoare de 1050 lei.

Valoarea totală a datoriei de stat administrată de Guvern la 31 august 2019 a constituit circa 52,4 mild. lei, în creștere cu 2,5% față de data similară a anului 2018, preponderent ca rezultat al deprecierei monedei naționale. Datoria de stat internă a atins un nivel de 23,1 mild. lei și nu a înregistrat modificări față de situația de la sfîrșitul lunii august 2018. Datoria de stat externă a însumat 1,6 mild. dolari (29,3 mild. lei), fiind în diminuare cu 2% (în creștere cu 4,5% - exprimată în lei). Nivelul de îndatorare a țării se încadrează în parametrii de risc stipulați în Programul Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2019-2021).

Gradul de dependență a economiei naționale de exterior rămîne înalt. Conform datelor preliminare ale Balanței de plăți pentru primul semestru I 2019, deficitul contului curent a constituit 10,6% în raport cu PIB, transferurile persoanelor fizice (compensarea pentru muncă și transferurile personale) – 17,7%, acumularea netă de pasive la investițiile străine directe – 8,1%, balanța negativă a bunurilor și serviciilor – 26,7%.

Evoluția comerțului exterior se temperează, deși exporturile de bunuri au avut un ritm de creștere puțin mai înalt decât importurile. În ianuarie-iulie 2019 exporturile s-au majorat cu 3,1%, iar importurile - cu 2,6%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 1724,7 mil. dolari SUA, față de 1689,3 mil. dolari în ianuarie-iulie 2018. Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituit 47,8%, fiind mai mare cu 0,2 p.p. decît cel înregistrat în aceeași perioadă a anului 2018.

Remiterile de bani efectuate de către persoanele fizice din străinătate sunt pe un trend constant descendent. În 8 luni ale anului 2019 volumul total al transferurilor bănești din străinătate efectuate prin băncile din Republica Moldova de către persoanele fizice au înregistrat o diminuare cu 6,4% comparativ cu perioada similară a anului 2018 și au însumat 803,7 mil. dolari SUA. Diminuarea transferurilor a fost cauzată, în general, de stagnarea economiei Federației Ruse (țara din care provine cea mai mare parte din remitențe), contractarea cererii interne în Italia și recesiunea economică din Turcia.

Sectorul industrial înregistrează creșteri nesemnificative. În ianuarie-iulie 2019, volumul producției industriale a înregistrat o creștere de 1,9%. Creșterea înregistrată a fost determinată de majorarea industriei prelucrătoare (+2%), a industriei extractive (+8,7%) și a producției și furnizării de energie (+0,8%). Principalii factori care au menținut în creștere sectorul industrial au fost: dezvoltarea ramurii automotivă în cadrul Zonelor Economice Libere și evoluțiile pozitive din sectorul construcțiilor care au susținut creșterea industriei extractive și a altor ramuri industriale conexe cu acest sector. Totodată, temperarea cererii externe a fost factorul de bază care a încetinit ritmurile de creștere ale sectorului industrial.

Producția agricolă este în diminuare. În ianuarie-iunie 2019, volumul producției agricole a înregistrat o diminuare de 4,2% (în prețuri comparabile), situație determinată, în special, de reducerea producției animaliere cu 3,2%, deținând ponderea de circa 83% din total, precum și a producției vegetale cu 8,8%, cu o pondere de 17,1% în perioada respectivă. Producția animalieră a înregistrat diminuări din contul reducerii producției (creșterii) vitelor și păsărilor, dar și a producției de lapte. Cele mai accentuate diminuări ale producției vegetale au fost înregistrate la culturile tehnice (în special rapița de toamnă), cereale (grâu, orz), fructe sâmburoase (vișine, cireșe).

Activitatea investițională s-a intensificat. În ianuarie-iunie 2019 volumul investițiilor a crescut în termeni reali cu 26,8% față de aceeași perioadă a anului precedent, însumând circa 9,2 mld. lei. Creșterea intensivă a investițiilor s-a datorat majorării investițiilor private, investițiilor bugetare, activității creditare favorabile, precum și creșterii investițiilor din sursele organizațiilor internaționale.

Volumul mărfurilor transportate este în creștere lentă. În ianuarie-iulie 2019 au fost transportate circa 9,9 mil. tone de mărfuri, cu 2,8% mai mult. Creșteri ale volumului mărfurilor transportate au fost înregistrate în cazul transportului aerian – cu 33,2%, transportul rutier – cu 5,8%, transportul fluvial – cu 1,3%. Volumul mărfurilor transportate cu transportul feroviar a fost în diminuare cu 4,4%.

Comerțul interior de bunuri și servicii este în creștere, fapt ce demonstrează o intensificare a consumului din partea populației și agenților economici. În ianuarie-iulie 2019, volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul a crescut cu 15,8% față de anul precedent, iar volumul cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației - cu 18,7%.

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în I semestru 2019 a constituit 7113,6 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 15,8% față de I semestru 2018. În termeni reali salariul s-a majorat cu 12,2%. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 6759,9 lei, fiind în creștere cu 23,2%, iar în sectorul real – 7247,8 lei și s-a majorat cu 13,3%, respectiv (în termeni nominali). Majorarea salariilor stimulează creșterea cererii interne și, ca rezultat, impulsionează pe termen scurt creșterea economică, dar, în același timp, creează presiuni inflaționiste.

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.07.2019 a fost de 1895,07 lei și s-a majorat cu 14,3% față de aceeași dată a anului 2018 în termeni nominali.

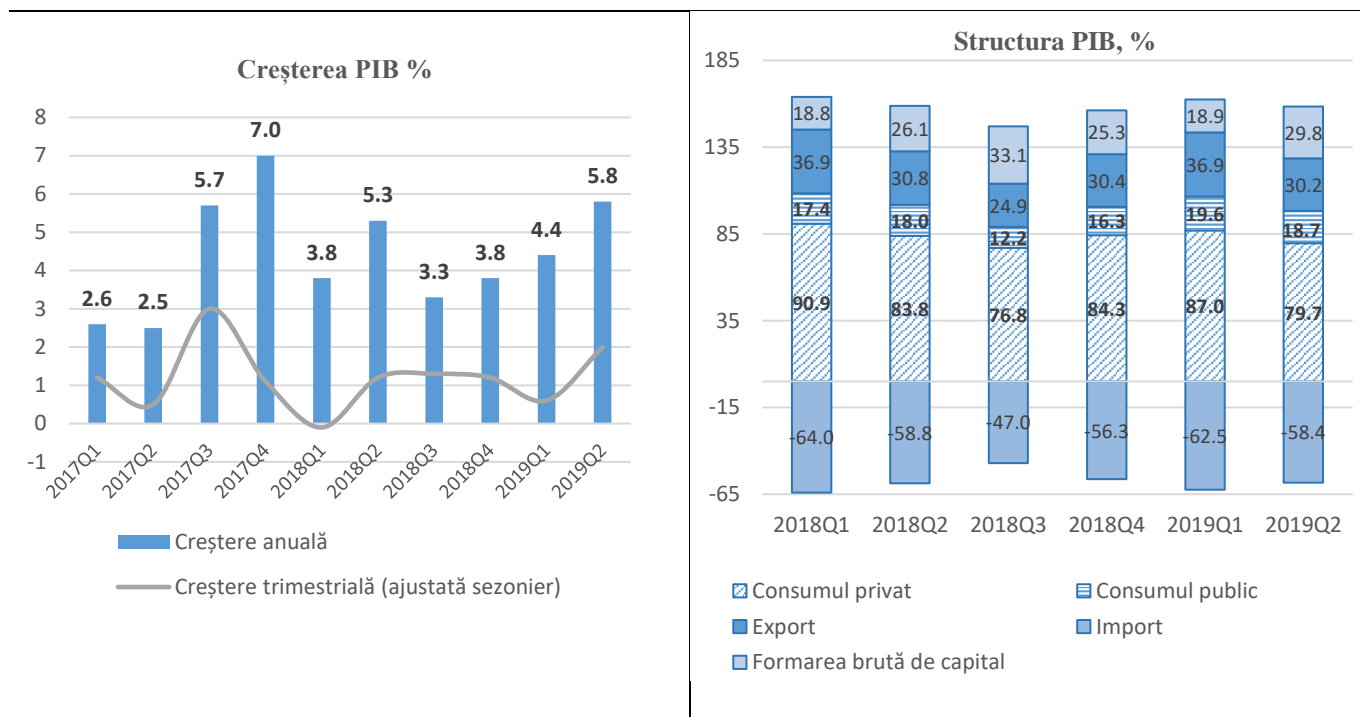
Mărimea minimului de existență pentru semestrul I 2019 a constituit în medie pe lună pentru o persoană 2028,3 lei.

Rata **șomajului** (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară a înregistrat valoarea de 7,7% în trimestrul I și de 4,5% în trimestrul II 2019. La oficiile forței de muncă în ianuarie-august 2019 au fost înregistrați 17,6 mii șomeri, cu 15,2% mai puțini față de ianuarie-august 2018.

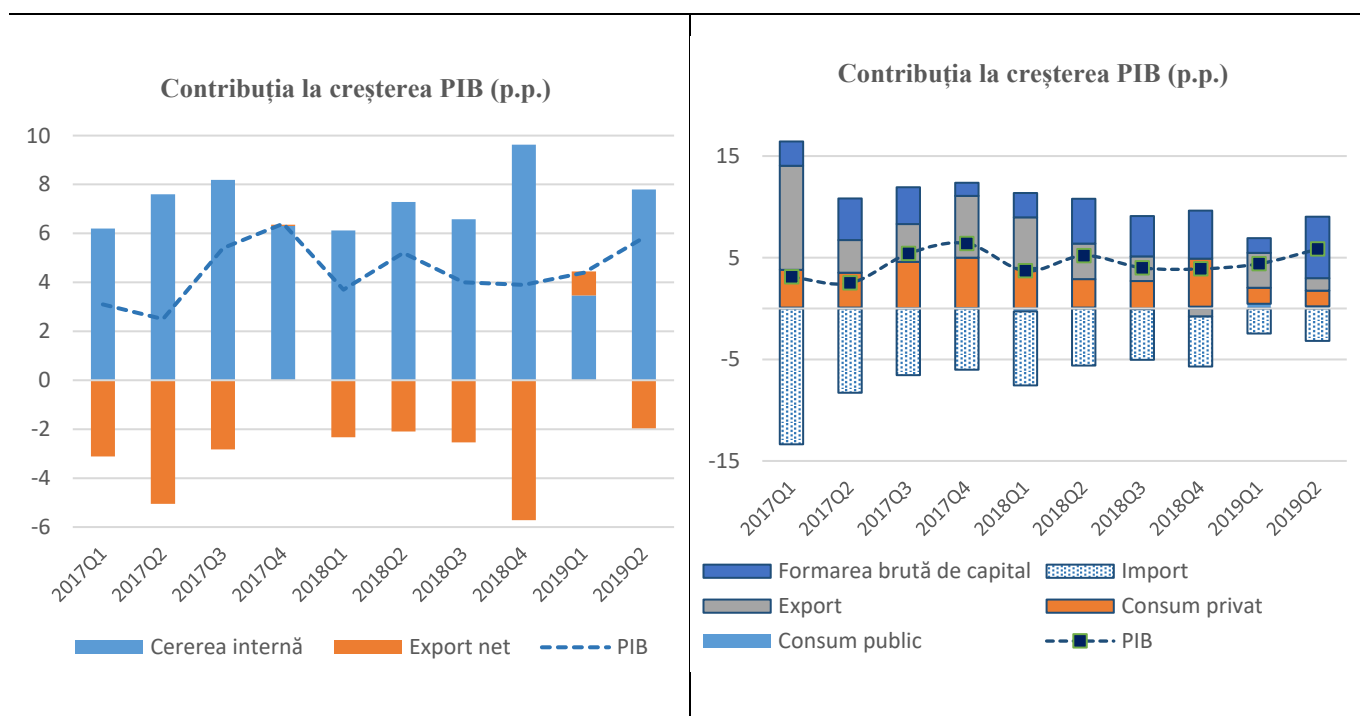
I. Cadrul macroeconomic

Creșterea economică în Republica Moldova în trimestrul II 2019 a fost susținută de învierea sectorului de construcții

Consumul final deține cea mai mare pondere în PIB (pe utilizări) – 98,4%

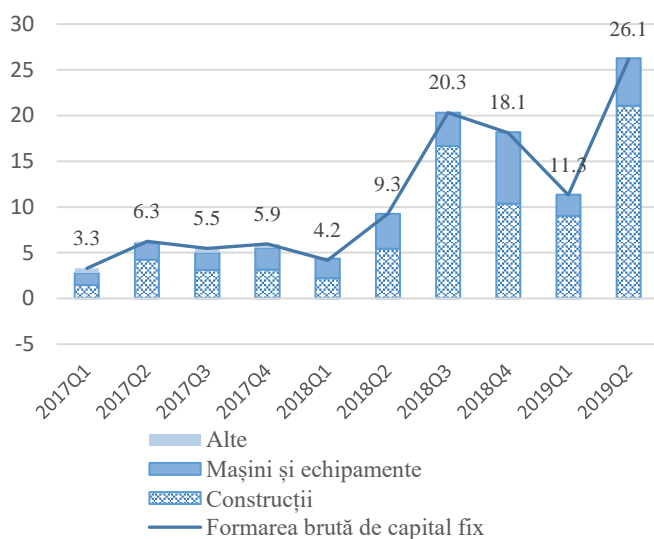

Creșterea de 5,8% a PIB a fost peste așteptări și s-a datorat cererii interne, în timp ce exportul net a influențat negativ

Creșterea cererii interne se datorează investițiilor în construcții

Contribuția la creșterea Formării Brute de Capital Fix (p.p.)

Creșterea în Construcții a fost influențată preponderent de construcțiile ingineresti

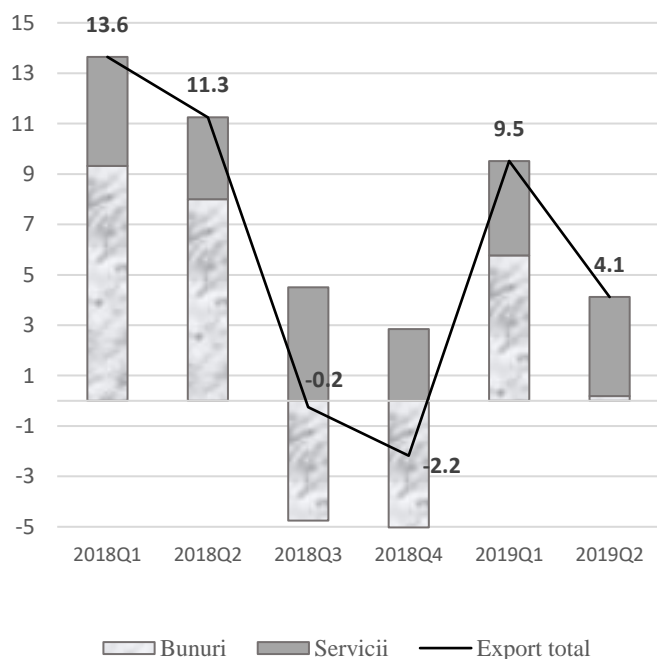
	Față de anul precedent, %	Contribuția la creștere (p.p.)
Clădiri rezidențiale (de locuit)	124,5	7,1
Clădiri nerezidențiale	141,2	14,3
Construcții speciale (ingineresti)	141,7	15,2
Total construcții	136,6	36,6

Factori de influență:

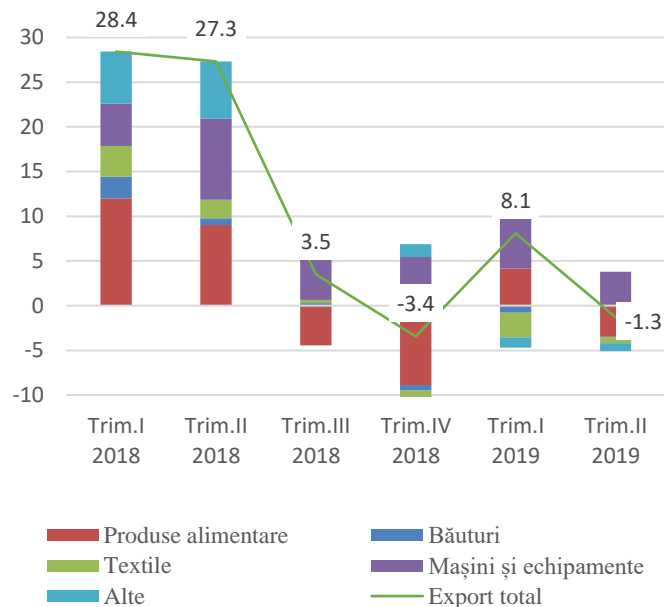
- Investițiile sectorului privat – preponderent ca rezultat al diminuării poverii fiscale
- Investițiile publice – orientate în infrastructura drumurilor
- Valorificarea mai mare a mijloacelor financiare
- Programul “Prima casă”
- Continuarea construcției complexului „Chișinău Arena”
- Investiții realizate de ZEL

Adâncirea exportului net – ca rezultat al temperării exportului de bunuri influențat de diminuarea cererii externe

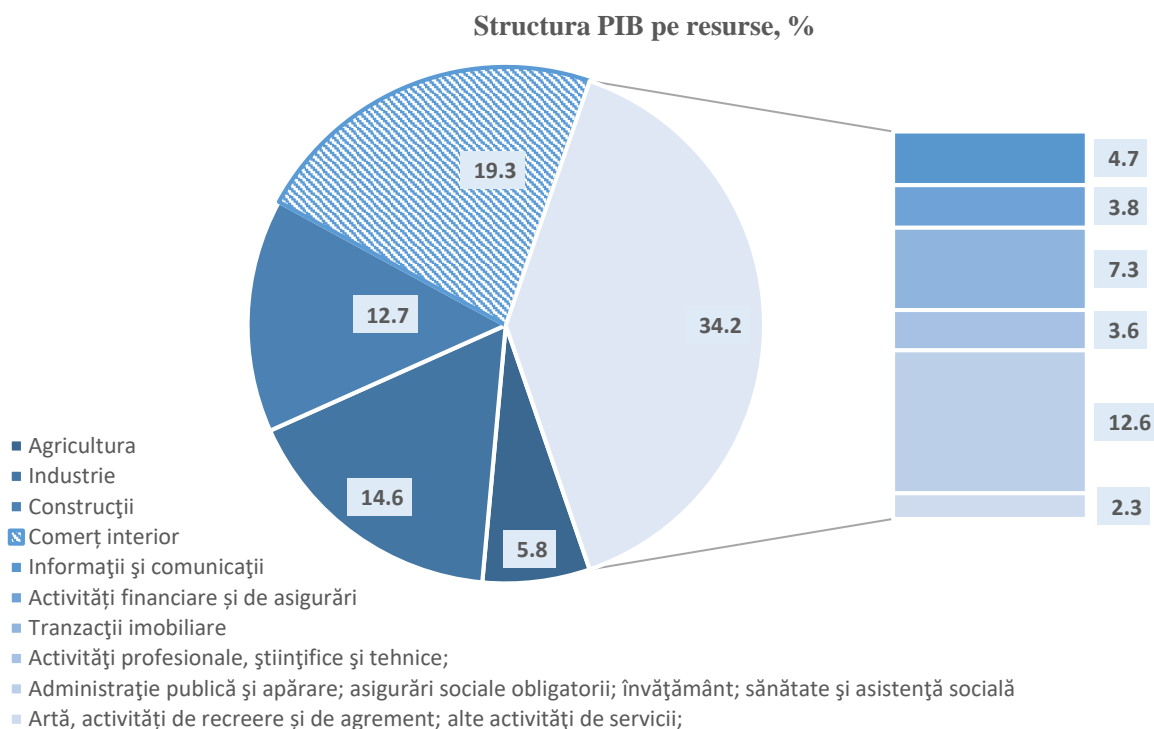
Export - contribuția la creștere (reală), p.p.

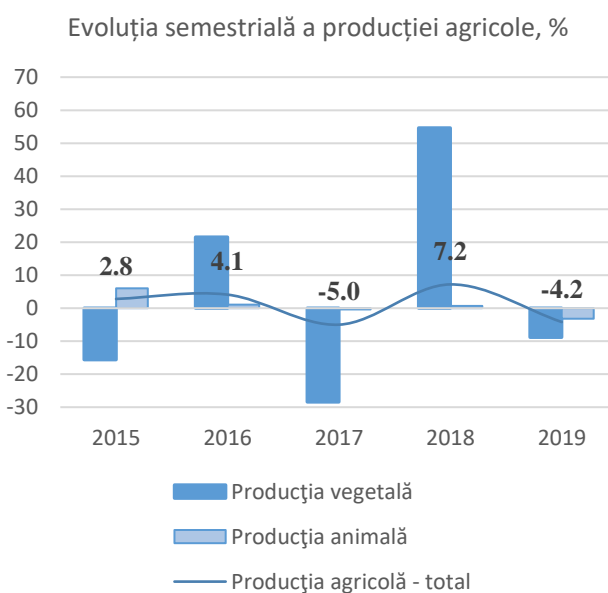
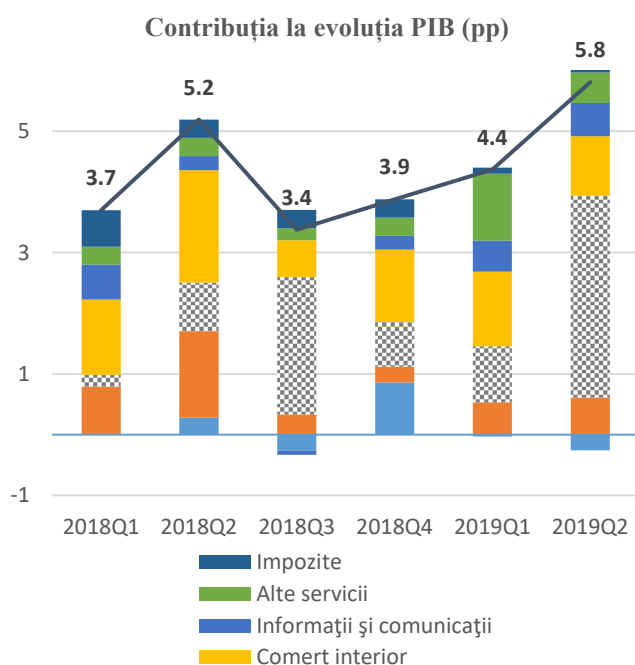
Contribuția la evoluția anuală a exporturilor (nominal), p.p.

Serviciile dețin ponderea majoră în PIB (pe resurse) – 54%

Valoarea adăugată brută creată în activitatea economică „Construcții” a asigurat 57% din creșterea economică

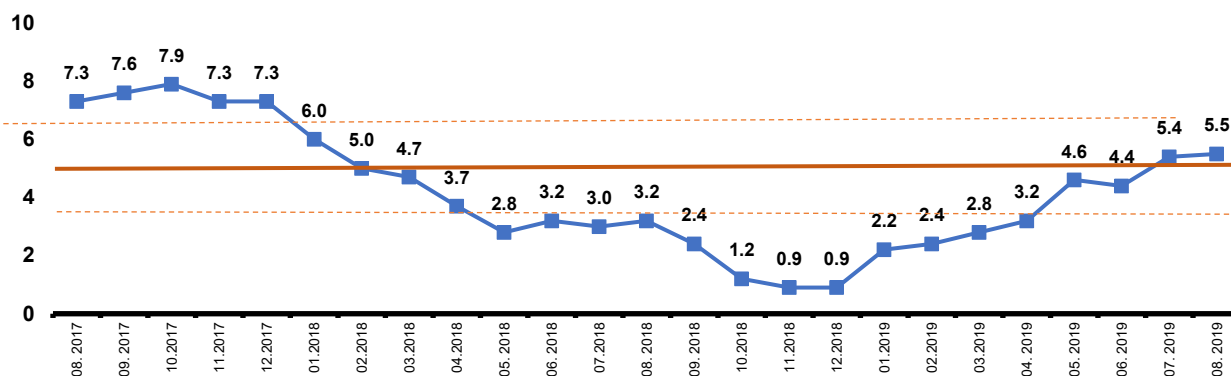

- Comerțul interior a contribuit la creșterea economică în proporție de 17%
- Industria – 10%
- Informații și comunicații – 9%
- Agricultura a avut o contribuție negativă și a sustras 4% din creșterea PIB

Inflația

Rata inflației în luna august 2019 a constituit 4% față de decembrie 2018 comparativ cu rata deflației de 0,6% înregistrată în aceeași perioadă a anului 2018. Rata anuală a inflației a constituit 5,5% și se află în intervalul țintei inflației stabilite de Banca Națională a Moldovei (5% +/- 1,5%).

Dinamica ratei inflației anuale (lună față de luna respectivă a anului precedent), %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Printre factorii cei mai importanți care au determinat creșterea ratei inflației în anul curent se enumeră majorarea cererii interne ca rezultat al politicii fiscale expansioniste, diminuarea producției agricole și deprecierea monedei naționale, care influențează majorarea prețurilor la produsele de import.

Dinamica ratei inflației în ianuarie-august 2015–2019, %

Anii	Față de luna precedentă								August față de decembrie a anului precedent	Ianuarie-august față de perioada similară a anului precedent	Rata inflației medie lunară
	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	August	August			
2015	0,8	2,2	0,9	1,0	0,5	0,1	-0,5	2,9	8,2	7,9	1,0
2016	0,7	-0,5	0,0	0,0	0,2	-0,3	-0,9	-0,4	-1,3	8,4	-0,1
2017	1,2	1,2	0,4	1,4	0,9	-0,4	-0,9	-0,4	3,4	6,1	0,4
2018	0,0	0,2	0,1	0,5	0,0	0,0	-1,2	-0,2	-0,6	3,9	-0,1
2019	1,3	0,4	0,5	0,8	1,4	-0,2	-0,2	-0,03	4,0	3,8	0,5

Sursă: Biroul Național de Statistică

Prețurile la produsele alimentare în luna august 2019 au înregistrat o creștere de 5,6% față de decembrie 2018. În perioada vizată s-au majorat prețurile la fructe proaspete cu 34,3%; cartofi - cu 26,8%; pește și conserve din pește - cu 7,7%; carne, preparate și conserve din carne - cu 4,3% etc. Totodată, au fost înregistrate scăderi ale prețurilor la legume proaspete cu 7,5%.

Ca rezultat, creșterea prețurilor la produsele alimentare a avut cea mai mare contribuție la IPC general - de 2,1 p.p. Creșterea prețurilor la fructe proaspete a contribuit la majorarea IPC general cu 0,9 p.p.; carne, preparate și conserve din carne - cu 0,3 p.p.; cartofi și pește și conserve din pește - cu câte 0,2 p.p. Totodată, prețurile la legume proaspete au contribuit la micșorarea IPC general cu 0,3 p.p.

În general, dinamica prețurilor la produsele alimentare în Republica Moldova este determinată de caracterul sezonier al economiei: în lunile de vară se înregistrează o scădere esențială a prețurilor la legume, fructe, cartofi etc., cu o ulterioară majorare a acestora în lunile de iarnă. Totuși, condițiile secetoase din anul 2018 au condiționat creșterea considerabilă a prețurilor la legume și cartofi.

Prețurile la mărfurile nealimentare în august 2019 s-au majorat cu 3,8% față de decembrie 2018, în special, ca rezultat al majorării prețurilor la țigări - cu 27,7%, autoturisme - cu 5%, frigider și congelatoare

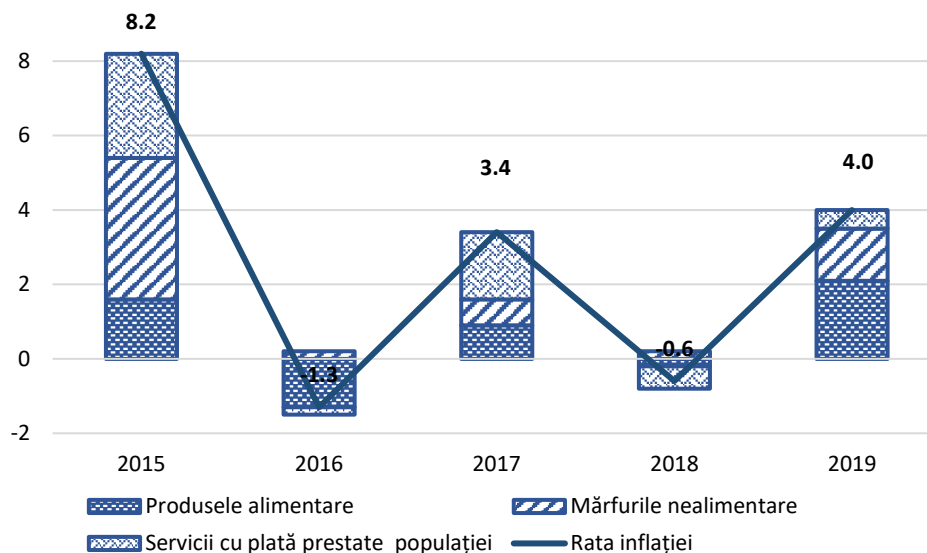
- cu 3,9%, confecții – cu 3,2%, încălțăminte – cu 3,1%, mobilă și mașini de spălat – cu 2,9%, materiale de construcție - cu 1,8% etc.

Fluctuațiile prețurilor la mărfurile nealimentare sunt determinate, în mare măsură, de evoluția cursului de schimb al monedei naționale. Plus la aceasta, majorarea prețurilor minime pentru țigările comercializate în Republica Moldova, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2019, a condiționat majorarea prețurilor la această categorie de mărfuri.

Contribuția prețurilor la mărfurile nealimentare asupra modificării IPC general a fost de 1,4 p.p., în special datorită creșterii prețurilor la țigări (0,5 p.p.) și confecțiilor (0,2 p.p.).

Tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 1,8% față de decembrie 2018, fiind cauzată, în mare parte, de majorarea costurilor la serviciile de educație și învățământ cu 6,3% condiționată de majorarea prețurilor pentru creșe și grădinițe și sănătate - cu 3,5%. De asemenea, s-au majorat tarifele la aprovizionare cu energie electrică cu 2,9%, în urmă hotărârii ANRE, din 16.08.2019,.

**Contribuția principalelor componente la rata inflației,
luna august față de decembrie a anului precedent (p.p.)**

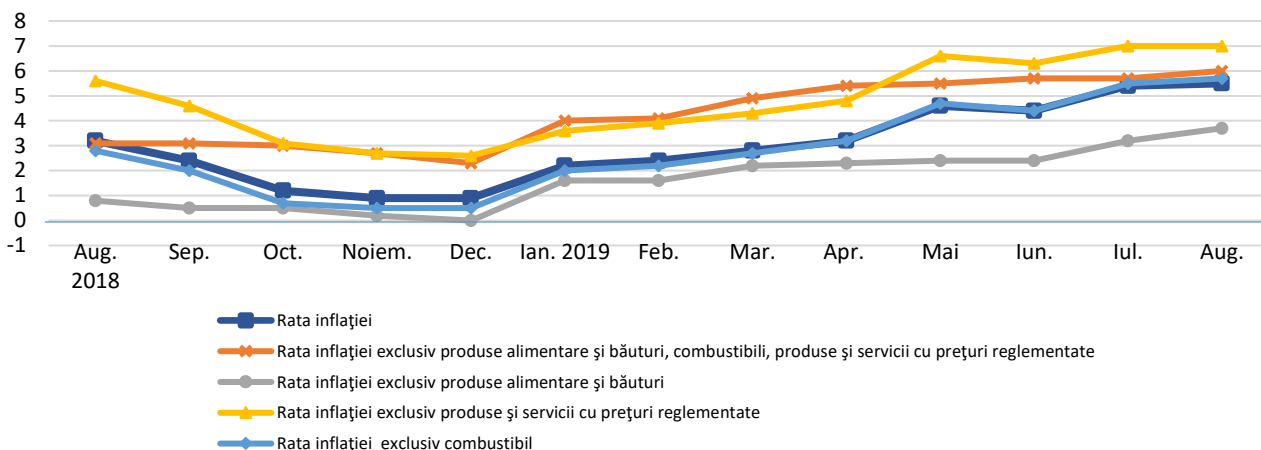

Sursă: Biroul Național de Statistică
Calculule Ministerului Economiei și Infrastructurii

Rata **inflației de bază**¹ exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate a fost 4,7% față de decembrie 2018, cu 3,6 p.p. mai mare decât nivelul ratei inflației de bază în luna respectivă a anului 2018. Rata inflației exclusiv produse alimentare și băuturi a fost 3%, exclusiv combustibil – 4,2%. Rata inflației exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate a constituit 4,9%, fiind cu 4,3 p.p. mai mare comparativ cu nivelul lunii august 2018.

¹Indicele inflației de bază reflectă sursele persistente ale presiunilor inflaționiste care permite de a percepe trendul inflației în cazul când efectele influențelor temporare și tranzitorii sunt eliminate. Calculul acestui indice se efectuează prin eliminarea din indicele prețurilor de consum general a efectelor unor șocuri tranzitorii de genul modificărilor intervenite în urma schimbării prețurilor și tarifelor la bunuri și servicii cu prețuri reglementate, a condițiilor climatice nefavorabile care au afectat oferta de produse alimentare, modificărilor de preț la unele produse sezoniere și a variațiilor prețurilor internaționale la combustibili.

Dinamica ratei anuale a inflației
(față de luna respectivă a anului precedent), %

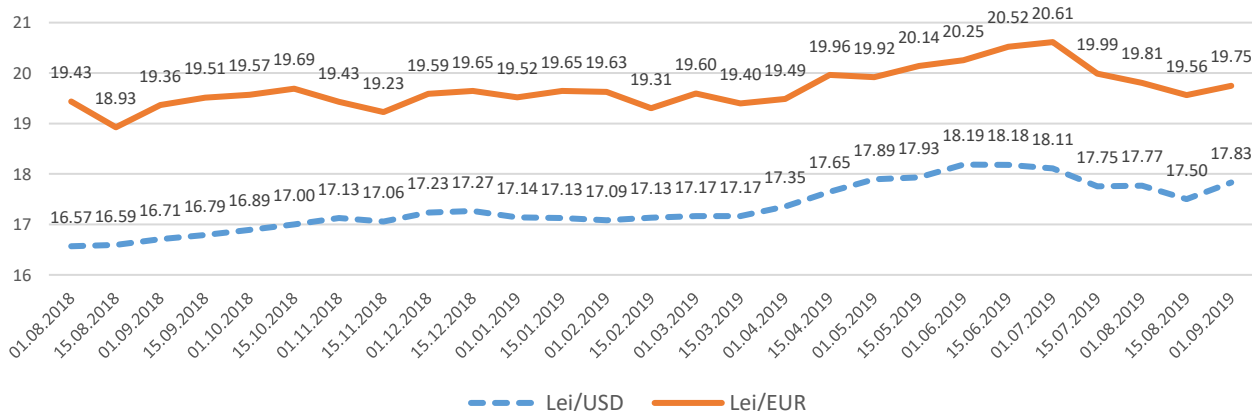

Sursă: Biroul Național de Statistică

Cursul de schimb și piața valutară

De la începutul anului 2019 moneda națională a marcat o depreciere de 4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,14 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2019 pînă la 17,83 lei la 31.08.2019). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 1,2%. Principalii factori care au determinat deprecierea monedei naționale au fost diminuarea intrărilor de valută din contul remiterilor de peste hotare, precum și criza politică din luna iunie. De asemenea, la evoluția cursului de schimb au influențat oscilațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale și politica monetară a BNM.

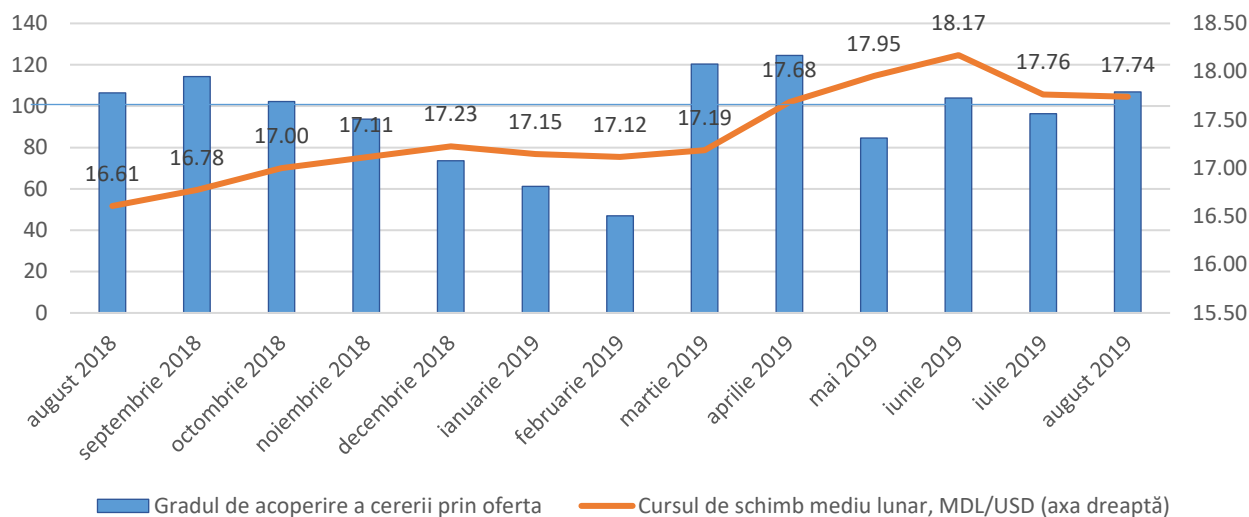
Evoluția cursului de schimb al monedei naționale
față de dolarul SUA și Euro, Lei/USD, Lei/EUR

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În ianuarie-august 2019, **gradul de acoperire a cererii nete de valută** din partea agenților economici prin oferta netă de valută de la persoanele fizice a constituit 90,5%, comparativ cu 107,2% în ianuarie-august 2018. Deficitul de valută pe piața valutară este determinat, în mare parte, de micșorarea ofertei de valută din partea persoanelor fizice, ca rezultat al reducerii influxului remitențelor valutare de peste hotare și creșterea cererii de valută din partea agenților economici.

Gradul de acoperire a cererii nete de valută străină din partea agenților economici
prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice, %

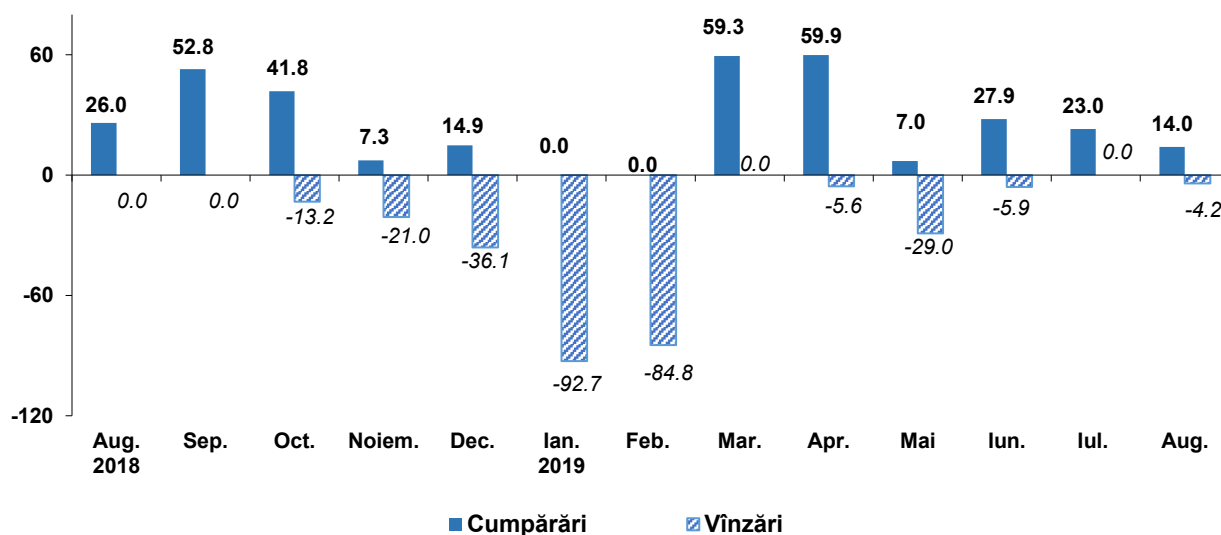
Sursă: Banca Națională a Moldovei

În structura ofertei nete de valută de la persoanele fizice ponderea majoră revine monedei euro – 72,5%, ponderea dolarului a constituit 6,5%, rublei rusești – 10,5%.

În luna august gradul de acoperire a cererii nete de valută din partea agenților economici prin oferta netă de valută de la persoanele fizice a constituit 106,8%. În aceste condiții, în luna iulie BNM a efectuat cumpărări nete pe piața valutară interbancară în valoare de 9,8 mil. dolari.

Totodată, de la începutul anului Banca Națională a Moldovei (BNM) a efectuat vânzări nete pe piața valutară interbancară în valoare de 31,1 mil. dolari.

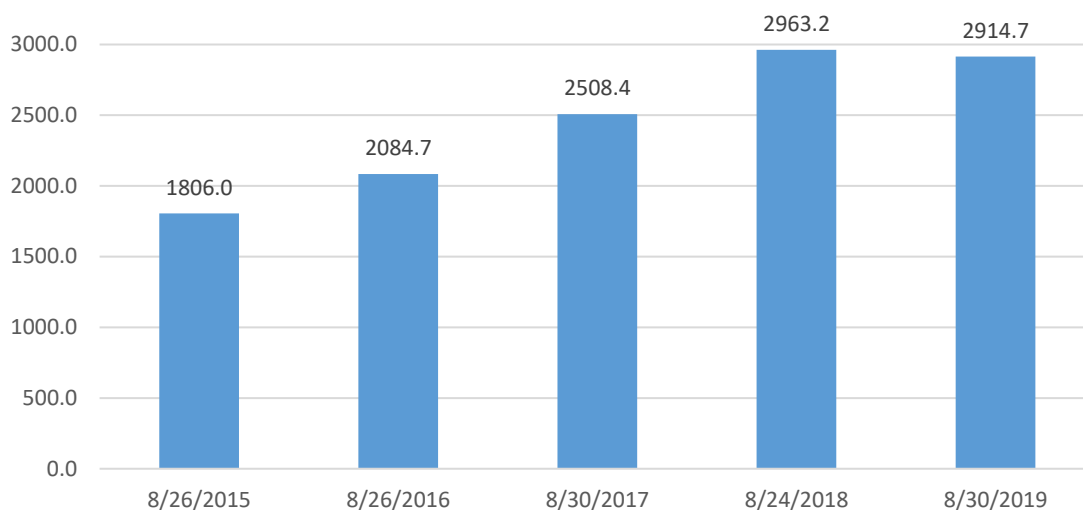
Activitatea BNM pe piața interbancară, echivalentul în mil. dolari SUA

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Situația respectivă a determinat diminuarea **Stocului activelor valutare de rezervă ale BNM** cu 1,9% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2018 și cu 1,6% - față de situația la 24.08.2018, atingând o valoare de 2914,7 mil. dolari (la 30.08.2019). Micșorarea activelor oficiale de rezervă se datorează nu numai intervențiilor pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută, dar și plăților aferente deservirii datoriei publice.

Activele oficiale de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei
(mil. dolari SUA)

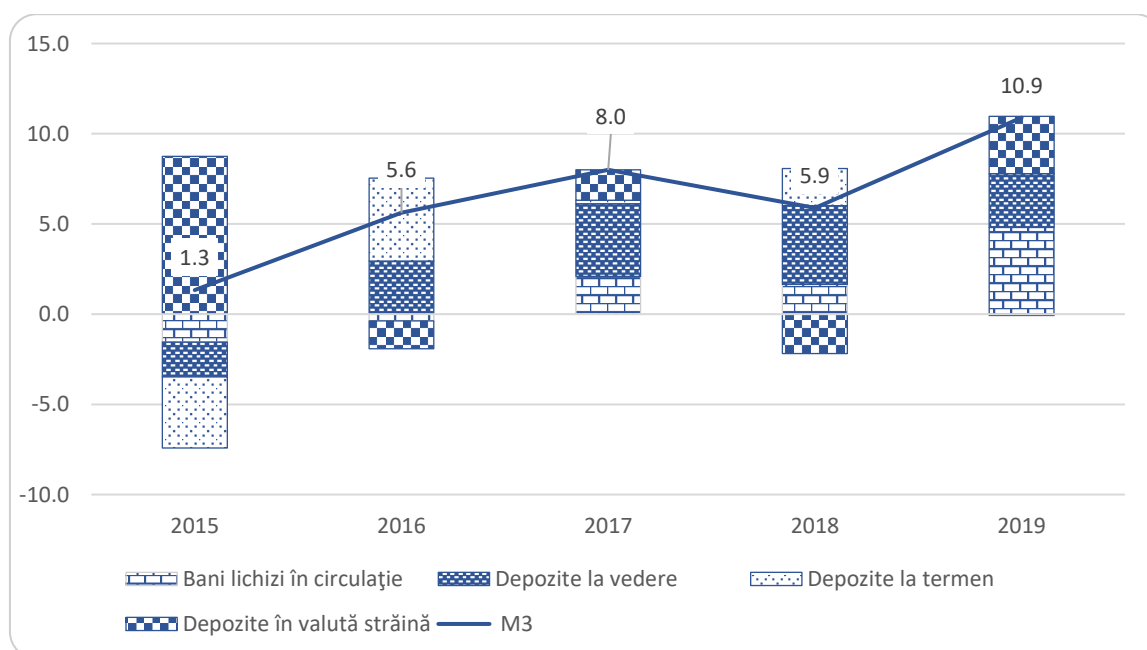
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Indicatorii monetari

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii august 2019 a constituit 87,8 mild. lei și s-a majorat cu 10,9% comparativ cu situația similară din anul 2018. În componența M3 intră banii lichizi în circulație (26,5%), depozite în lei la vedere (21%), depozite în lei la termen (22,4%) și depozitele în valută (30,1%).

Cea mai mare parte în structura M3 revine depozitelor - 73,5%. La sfârșitul lunii august 2019 soldul acestora a fost la nivel de 64,5 mild. lei, înregistrând o majorare cu 8,1% față de sfârșitul lunii august 2018.

Contribuția componentelor la evoluția masei monetare M3
la sfârșitul lunii august 2015-2019, mil. lei

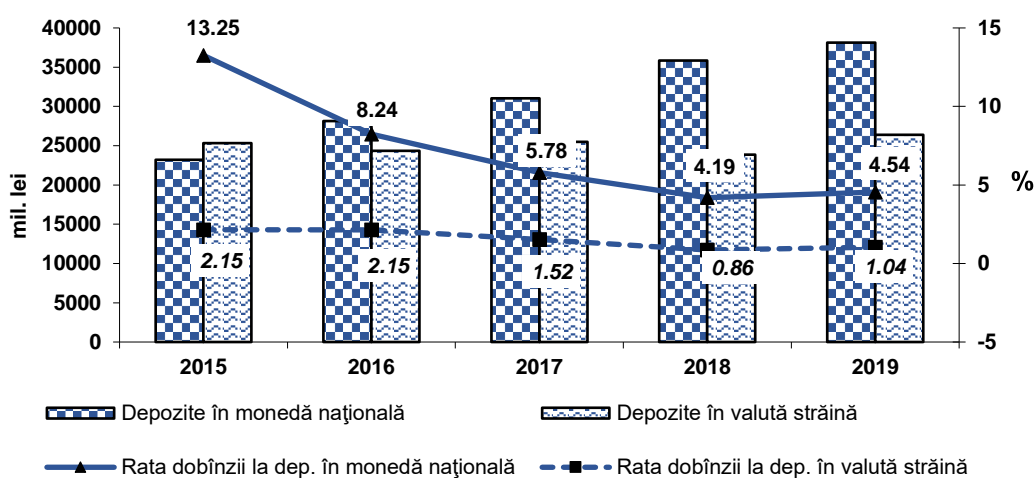

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Volumul de *bani în circulație* a constituit 23,2 mild. lei și a crescut cu 19,6% față de situația de la sfârșitul lunii august 2018, contribuind cel mai mult la creșterea masei monetare M3. Bani în circulație reprezintă numărul implicat în procesul de conversie, și anume: bancnote, monede metalice etc. În sfera schimbului de mărfuri banii ca mijloc de circulație asigură executarea plăților pentru cumpărarea materiei prime și a materialelor și achitarea cu producătorii de mărfuri pentru producția finită. Respectiv, creșterea continuă a banilor în circulație reflectă intensitatea activității economice.

Creșterea continuă a economiilor caracterizează evoluția sectorului bancar începând cu a doua jumătate a anului 2016. Față de sfârșitul lunii august 2018 soldul *depozitelor în monedă națională* (59,1% din volumul total) s-a majorat cu 6,4%, atingând un volum de 38,1 mild. lei. Este de remarcă creșterea semnificativă a depozitelor la vedere – cu 14,6%. Aceasta se argumentează prin faptul că populația preferă să-și păstreze economiile în lei având acces la ele fără restricții, în pofida dobânzii mai mici comparativ cu depozitele la termen. Totodată, depozitele la termen sunt în diminuare cu 0,3% față de sfârșitul lunii august 2018.

**Soldul depozitelor și ratele dobânzii (medii lunare)
la sfârșitul lunii august 2015-2019**

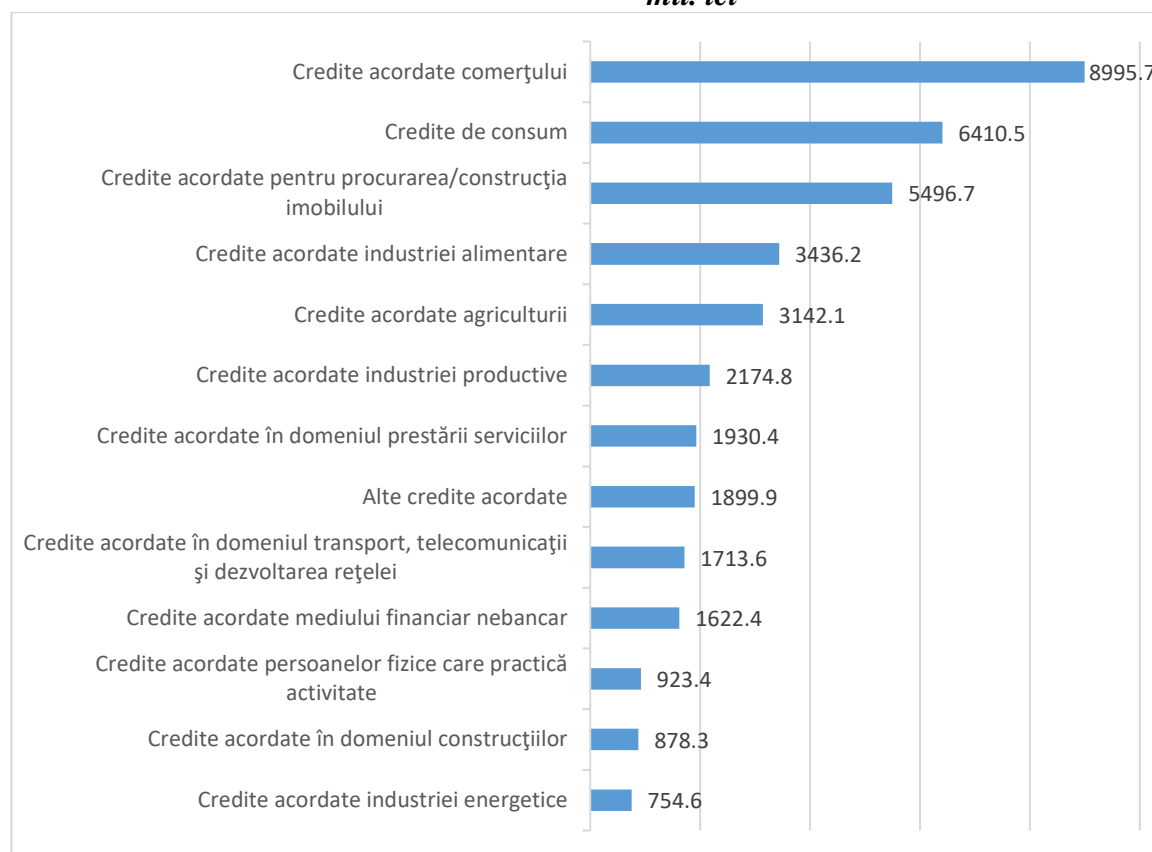
Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna august 2019 au fost atrase depozite noi în monedă națională cu 7,4% mai mult comparativ cu perioada respectivă a anului 2018, iar de la începutul anului - cu 3% mai mult.

Soldul *depozitelor în valută străină* este cu 10,5% mai mare față de situația de la sfârșitul lunii august 2018, însumând 26,4 mild. lei. Deoarece soldul depozitelor în valută străină este recalculat în lei, valoarea acestora în mare parte depinde de evoluția cursului de schimb. În luna august 2019 au fost atrase depozite noi în valută străină cu 11,2% mai mult față de perioada respectivă din 2018, iar în ianuarie-august 2019 - cu 2,6% mai mult. Ca factor determinant al evoluției respective poate fi menționată deprecierea monedei naționale față de dolarul SUA și Euro.

Datorită nivelului redus al ratelor dobânzii la credite, precum și lansării programului "Prima casă", **creditarea** economiei se înviorează. Soldul creditelor în economie a marcat o creștere cu 13,2% față de nivelul înregistrat la sfârșitul lunii august 2018, constituind 43,3 mild. lei. Soldul creditelor în valută străină s-a majorat cu 2,2%, iar al celor în monedă națională - cu 21,4%. Cu toate acestea, încă persistă reticența din partea băncilor în a oferi credite, dată fiind norma rezervelor obligatorii înaltă și profitabilitatea acestora.

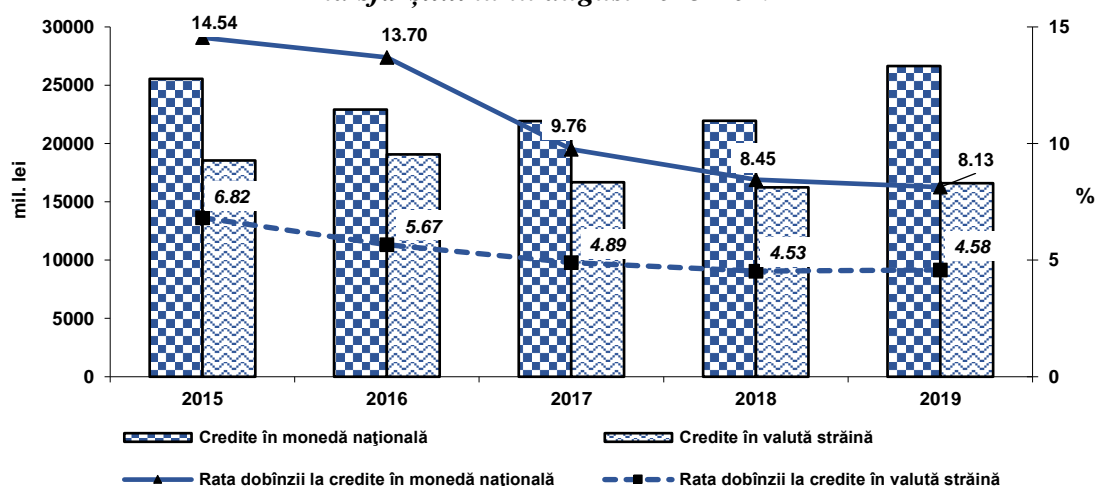
**Structura portofoliului de credite pe sectorul bancar Republicii Moldova la 30.09.2019,
mil. lei**

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În portofoliul de credite acordate cea mai mare pondere – 22,8% - revine creditelor destinate comerțului, apoi 16,3% - consumului, 14% - pentru procurarea/construcția imobilului, 8,7% - industriei alimentare etc.

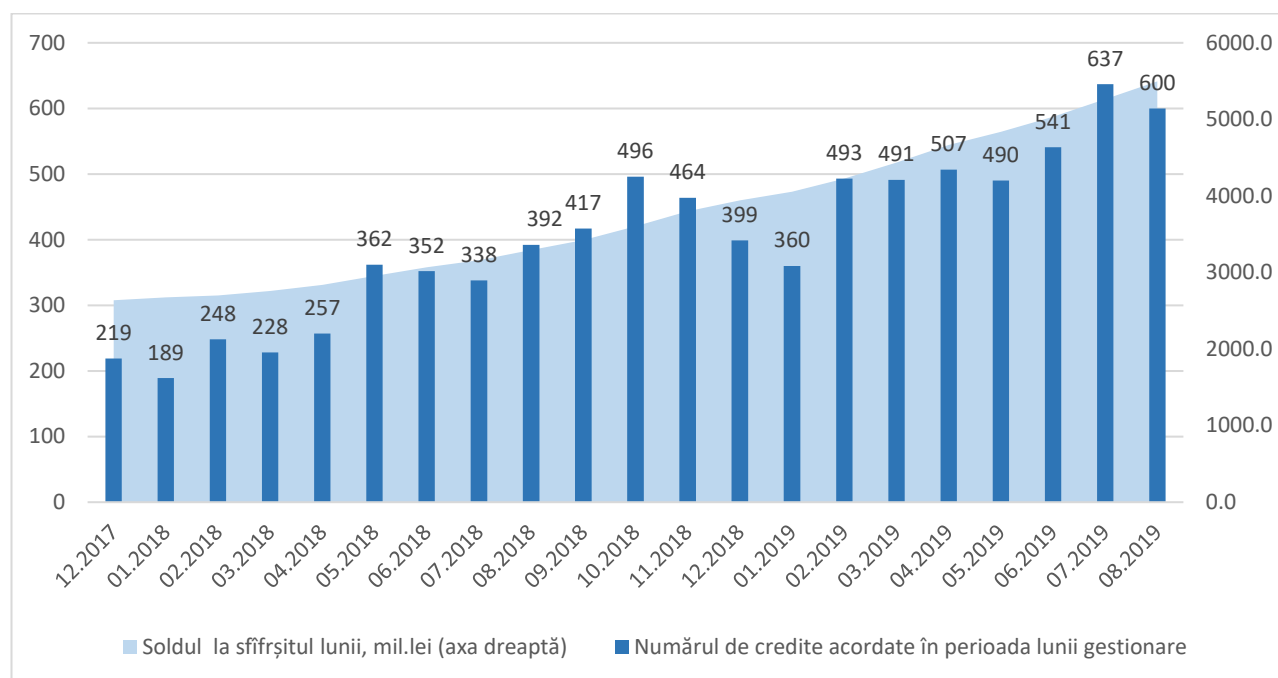
**Soldul creditelor și ratele dobânzii (medii lunare)
la sfârșitul lunii august 2015-2019**

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Cea mai intensă creștere a fost înregistrată la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului, volumul cărora s-a majorat față de august 2018 cu circa 43,5% (2,2 miliard lei), fapt care se explică inclusiv prin lansarea în luna mai 2018 a programului "Prima Casă".

Credite acordate pentru procurarea/construcția imobilului

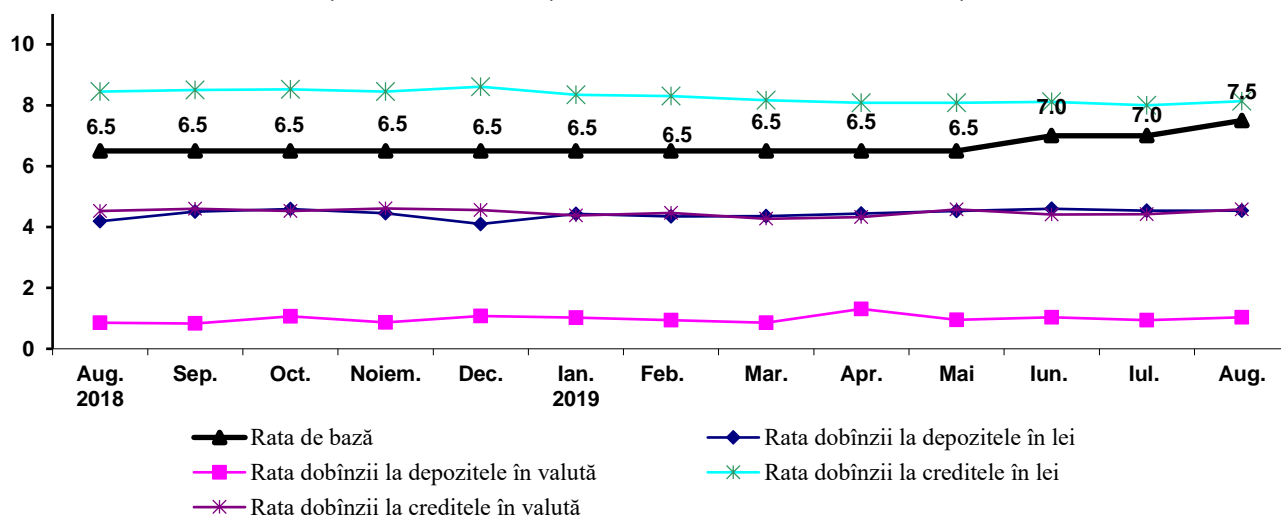

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna august 2019 a fost acordat un volum de credite noi în monedă națională mai mare cu 21,8% față de cel din luna august 2018. Totodată, volumul de credite noi acordate în valută străină s-a diminuat cu 14,8%, ca impact al instabilității cursului de schimb al monedei naționale. În ianuarie-august 2019 volumul creditelor noi acordate a fost în creștere față de perioada analogică a anului 2018 cu 30% și 0,9%, respectiv.

Rata de bază se aprobă în calitate de rată de referință pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt. Aceasta se stabilește de către BNM în rezultatul evaluării balanței riscurilor interne și externe cărora ar putea fi supusă economia Republicii Moldova și a perspectivelor inflației pe termen scurt și mediu. Începând cu 31.07.2019, conform deciziei de politică monetară, rata de bază a fost majorată pînă la 7,5% ca răspuns la presiunile inflaționiste cauzate, în mod special, de creșterea fondului de salarizare și a creditelor de consum, precum și a impulsului fiscal pozitiv. La fel, au fost luate în calcul anticipările cu privire la mediul extern și evoluțiile recente din economia națională.

Evoluția ratei de bază și a ratelor dobânzii la depozite și credite, %

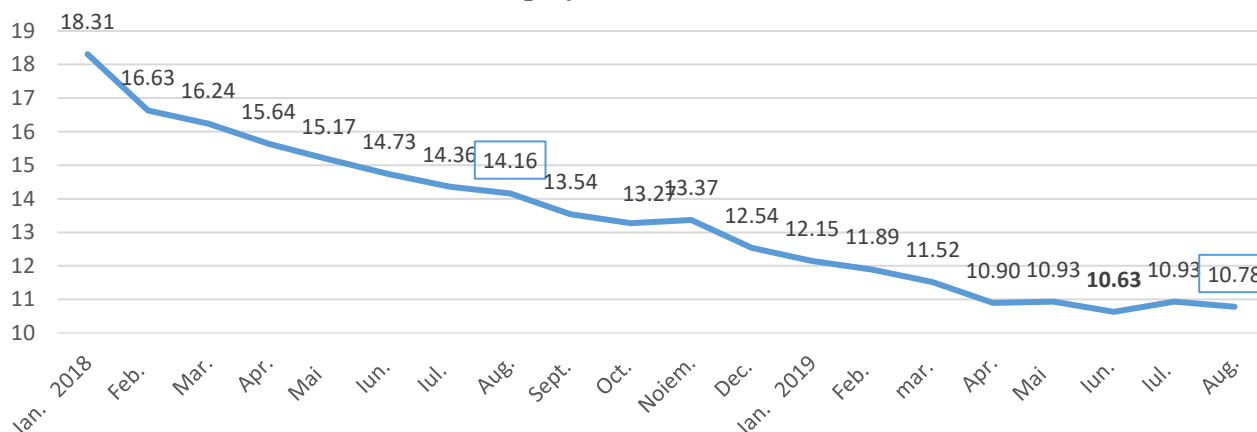

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 149,2%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

Un indicator important care arată atât eficiența bancară, cât și riscul creditării, este nivelul creditelor neperformante. Acestea reprezintă datoriile care cel mai probabil nu vor fi rambursate, astfel creând probleme și dificultăți băncilor creditoare. Soldul datoriei la credite neperformante ca pondere în soldul total al datoriei la credite după 2 ani de evoluție ascendentă, înregistrează o tendință de diminuare de la 18,5% în luna noiembrie 2017 (când a fost atins nivelul maxim) până la 10,8% în luna august 2019. Diminuarea ponderii creditelor neperformante se explică prin faptul că băncile au aplicat unele proceduri noi (separarea activelor „bune” de cele „rele” etc.), care au condus la reducerea stocului acestora.

Datoria la credite neperformante, % din total datorie la credite

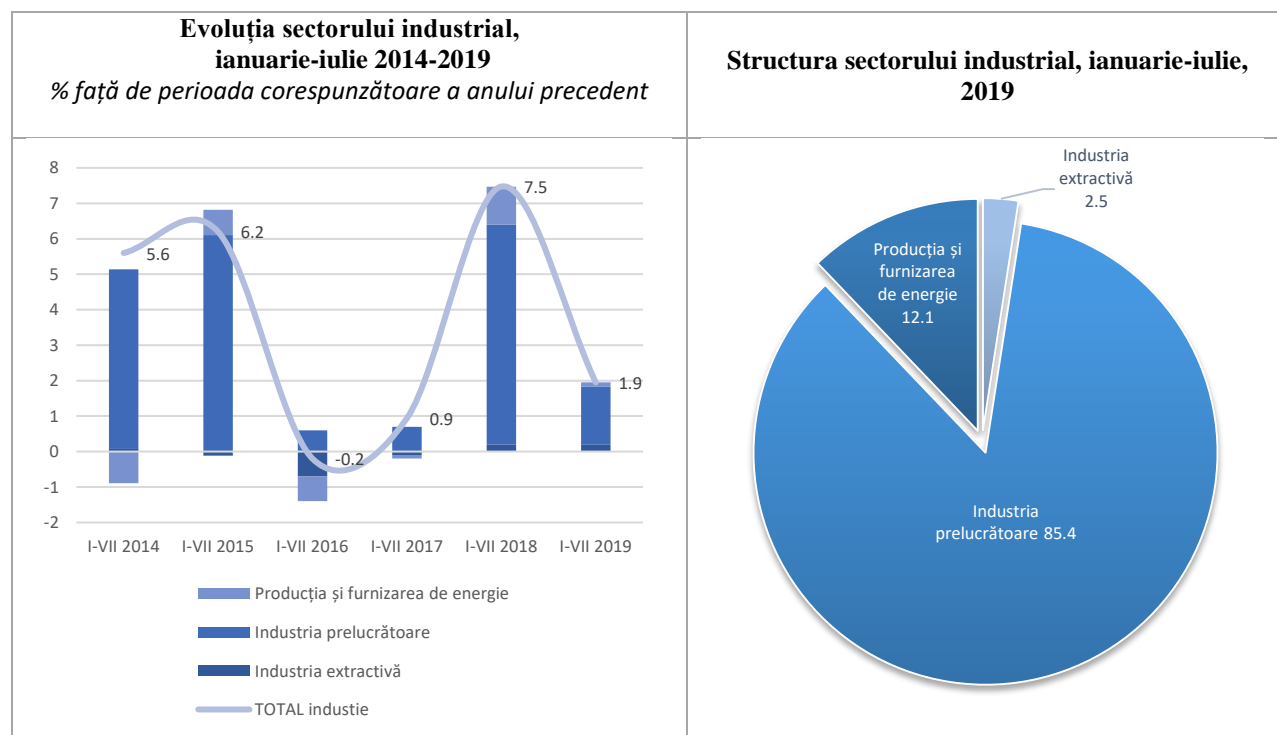

Sursă: Banca Națională a Moldovei

II. Sectorul real

Industria

În ianuarie-iulie 2019 s-a înregistrat o creștere a volumului producției industriale cu 1,9%. Creșterea înregistrată a fost determinată de majorarea producției în toate ramurile industriale: industria prelucrătoare a crescut cu 2%, industria extractivă – cu 8,7% și producția și furnizarea de energie – cu 0,8%. Comparativ cu anul trecut, se observă o temperare a ritmurilor de creștere, determinată, în special, de involuțiile din lunile mai și iunie (-5,7% și -2,2% respectiv).

Sursa: Biroul Național de Statistică

Dezvoltarea industriei auto și a sectorului construcțiilor au constituit factorii de bază care au asigurat creșterea sectorului industrial în perioada analizată, iar dacă acești factori nu se manifestau sectorul industrial ar fi înregistrat un regres de circa -3,9%.

Fabricarea de piese pentru autovehicule și motoare a fost ramura principală care a contribuit la creșterea sectorului industrial. Ocupând o cotă de 3,5% în total industrie, această ramură a înregistrat o majorare de 56,3% în perioada ianuarie-iulie 2019, contribuind cu 3 p.p. la creșterea sectorului. Ramura respectivă continuă să se extindă datorită dezvoltării proiectelor investitorilor străini inițiate în perioada 2017-2019 în cadrul Zonelor Economice Libere.

De asemenea, în ascensiune au fost ramurile industriale conexe cu sectorul construcțiilor: fabricarea articolelor din material plastic, inclusiv geamuri, uși (creștere +19,6%; contribuția la creșterea industriei de +0,7 p.p.), fabricarea cimentului, varului și ipsosului (contribuția la creșterea industriei de +0,4 p.p.), fabricarea construcțiilor metalice și a produselor din metal (creștere de 21,3%; contribuția la creșterea industriei de +0,4 p.p.), industria extractivă (creștere de 8,7%; contribuția la creșterea industriei de +0,2 p.p.).

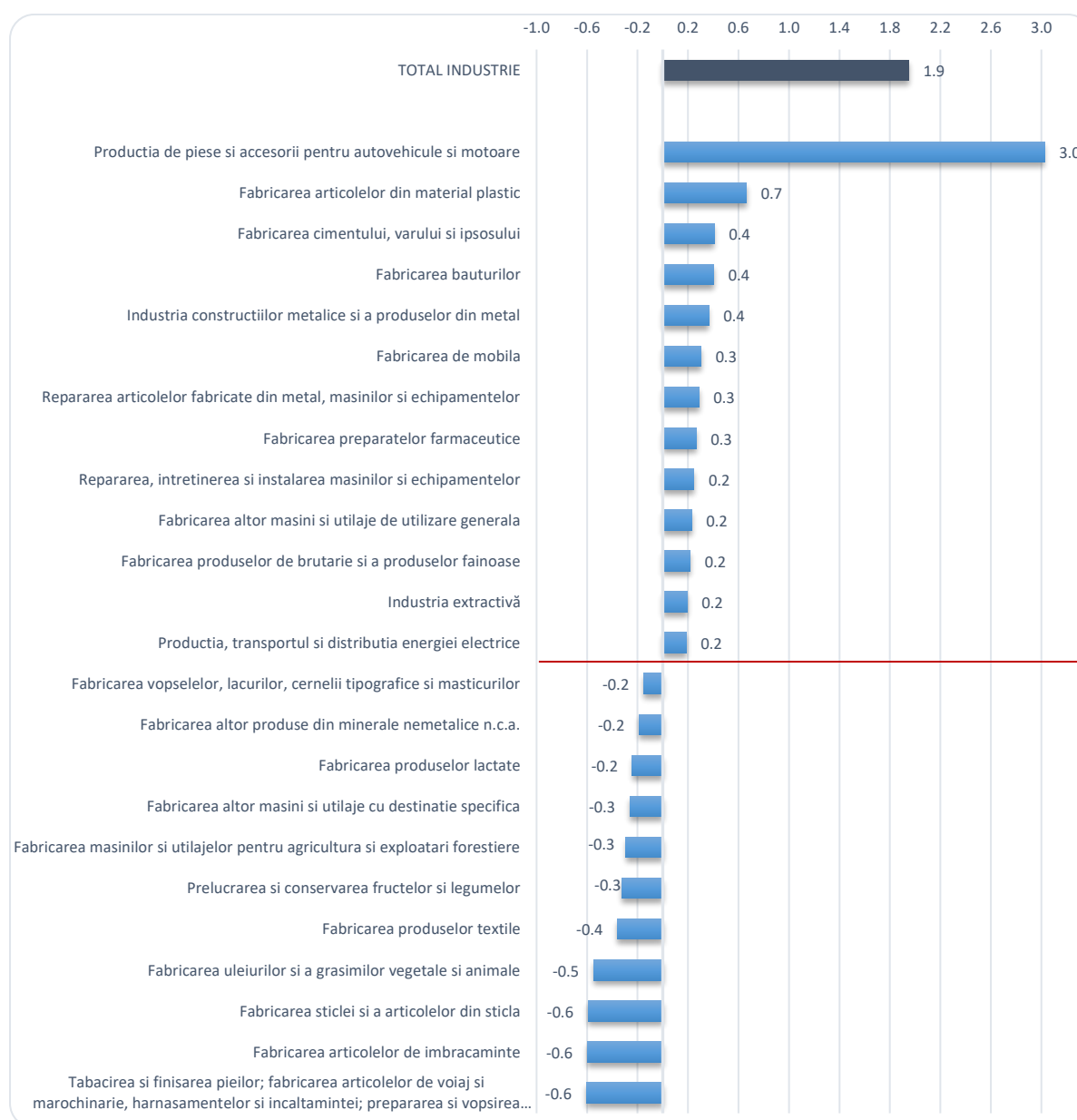
Pe lângă ramurile industriale menționate mai sus, un aport pozitiv la evoluția sectorului industrial l-au avut: fabricarea băuturilor (creștere +4,3%; contribuția la creșterea industriei de +0,4 p.p.), fabricarea de mobilă (creștere +12,3%; contribuția la creșterea industriei de +0,3 p.p.), fabricarea preparatelor farmaceutice (creștere +24%; contribuția la creșterea industriei de +0,3 p.p.), fabricarea de mașini și utilaje de utilizare generală (creștere +81,8%; contribuția la creșterea industriei de +0,2 p.p.), fabricarea produselor de brutărie și a produselor făinoase (creștere +6,2%; contribuția la creșterea industriei de +0,2 p.p.),

producția, transportul și distribuția energiei electrice (creștere +1,3%; contribuția la creșterea industriei de +0,2 p.p.).

Principalii factori care au susținut creșterea sectorului industrial în perioada analizată au fost:

- *extinderea proiectelor investiționale străine în domeniul industriei automotivă în cadrul Zonelor Economice Libere;*
- *creșterea sectorului construcțiilor (în primul semestru 2019 volumul lucrărilor realizate în antrepriză a crescut cu 26,1%);*
- *majorarea cererii interne pentru produsele industriale autohtone, ca rezultat al creșterii veniturilor disponibile ale populației;*

Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei, ianuarie-iulie 2019, p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

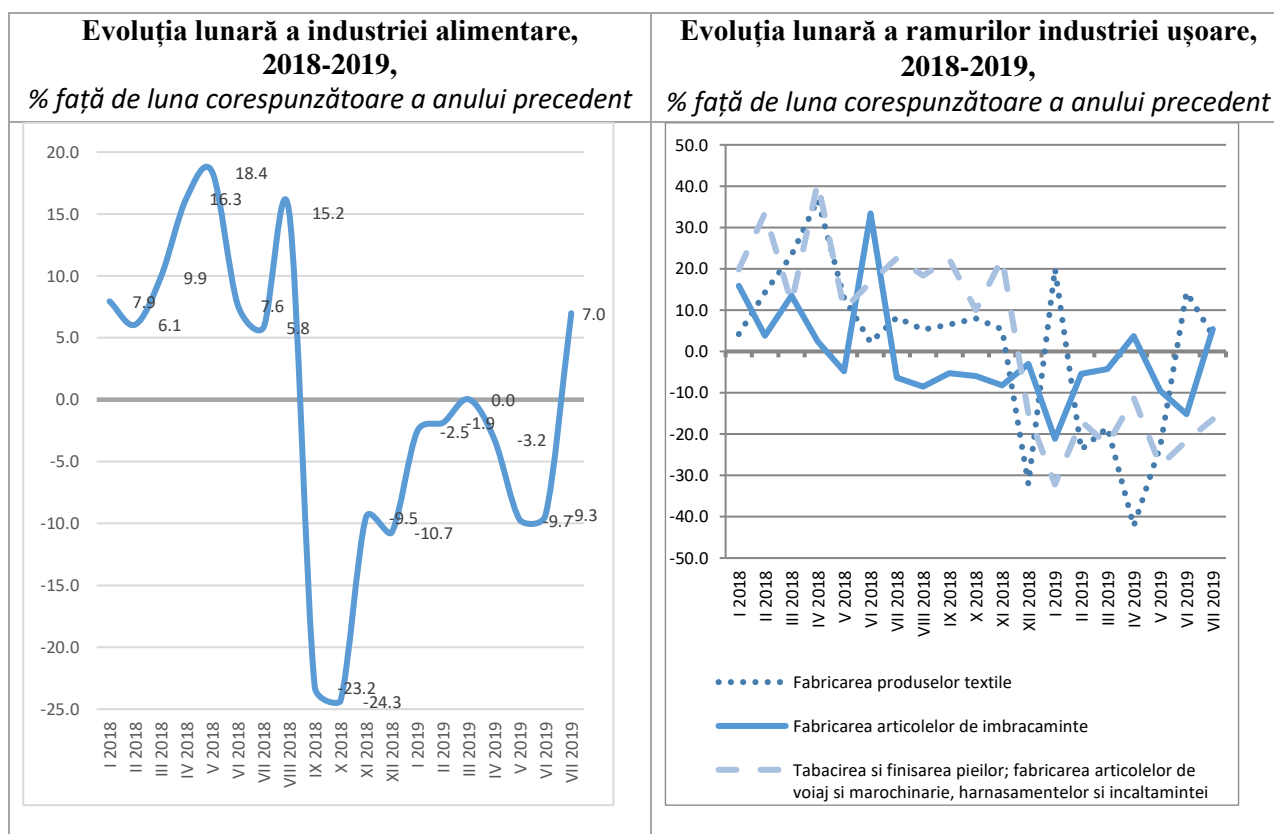
Sursa: Biroul Național de Statistică

În același timp, în ianuarie-iulie 2019, ramuri industriale importante și-au restrâns volumul producției, stagnând evoluția sectorului industrial.

Industria alimentară care produce circa $\frac{1}{4}$ din volumul producției industriale și *industria ușoară* care produce circa 14% din producția industrială au descrescut, în ianuarie-iulie 2019, cu circa 3% și 9,3% respectiv, cu un efect total de -2,2 p.p. asupra sectorului industrial. Dacă ramurile respective nu regresau și își păstrau volumul producției la nivelul anului trecut, ritmurile de creștere ale industriei ajungeau la circa 4%.

Scăderea producției *industriei alimentare*, în ianuarie-iulie 2019, a fost cauzată de diminuările înregistrate în următoarele sub-ramuri: fabricarea uleiurilor și grăsimilor (*evoluție -22,3%; influența asupra industriei -0,5 p.p.*), prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, inclusiv a nucilor (*evoluție -9,9%; influența asupra industriei -0,3 p.p.*), fabricarea produselor lactate (*evoluție -6,1%; influența asupra industriei -0,2 p.p.*). Aceste 3 subramuri sunt importante, ocupând o cotă de circa 40% în structura industriei alimentare.

Regresul din primele două sub-ramuri menționate mai sus, ar putea fi explicat atât de scăderea cantității și calității producției agricole utilizate ca materie primă (în 2018 producția de floarea soarelui a scăzut cu 2,5%), diminuarea cererii externe, existența unor bariere interne la certificarea producției, precum și de prezența unor monopoluri și oligopoluri în cadrul acestor segmente de piață. Scăderea industriei lactatelor este legată de situația nefavorabilă din sectorul zootehnic (scăderea continuă a efectivului de vaci, ovine și caprine și respectiv a producției de lapte), și de imposibilitatea certificării calității producției animaliere pentru export în Uniunea Europeană, ceea ce limitează dezvoltarea ramurii.

Sursa: Biroul Național de Statistică

În cazul *industriei ușoare* sunt în diminuare pronunțată toate 3 sub-ramuri din care e constituită: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-6,7%), tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte (-20,9%), fabricarea produselor textile, altele decât îmbrăcămintea (-8,1%). Factorul de bază care a provocat aceste descreșteri a constituit diminuarea cererii externe și scăderea prețurilor pe piețele externe, produsele industriei ușoare fiind exportate în proporție de 80%.

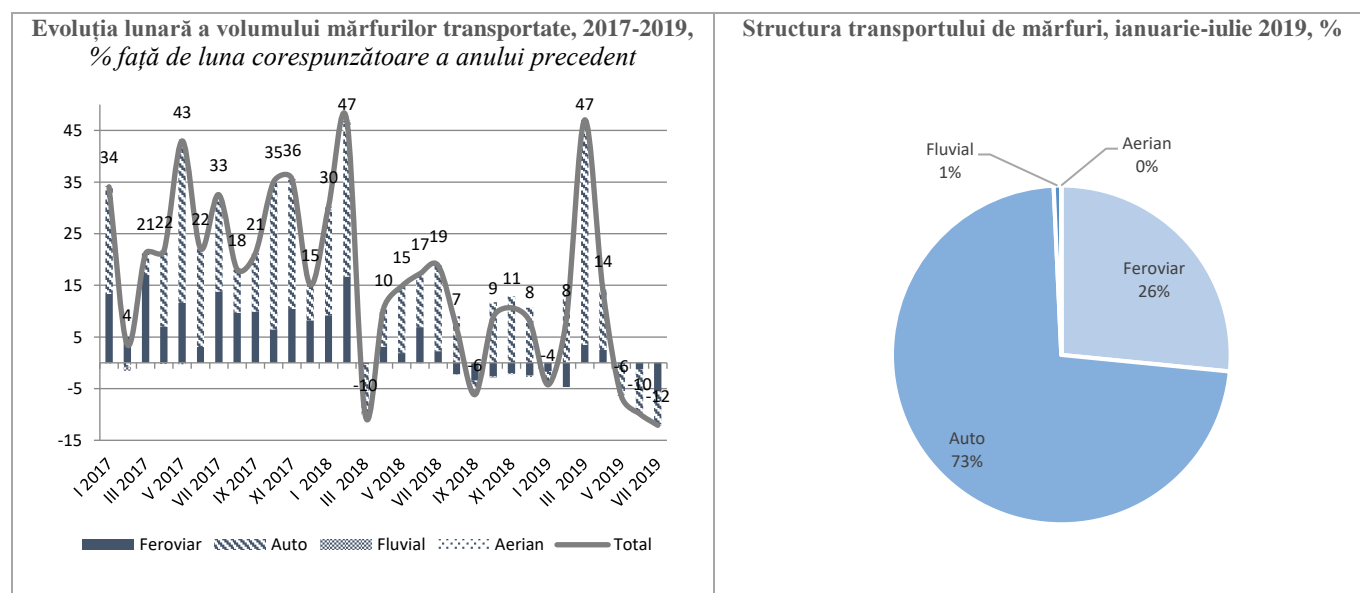
De asemenea, o contribuție negativă esențială la rezultatul sectorului industrial au avut următoarele ramuri: *fabricarea sticlei și articolelor din sticlă (-24,5%); fabricarea de mașini și utilaje pentru agricultură și exploatarea forestieră și altor utilaje cu destinație specifică.*

Transportul

Volumul mărfurilor transportate în ianuarie-iulie 2019 a crescut cu 2,8%, însumând circa 9,9 mil. tone. Creșteri ale volumului mărfurilor transportate au fost înregistrate în cazul transportului aerian – cu 33,2%, transportul rutier – cu 5,8%, transportul fluvial – cu 1,3%. Volumul mărfurilor transportate cu transportul feroviar a fost în diminuare cu 4,4%. Concomitent a crescut parcursul mărfurilor (+7,8%), însumând în total circa 2,8 mild. tone-km.

În lunile mai-iulie volumul mărfurilor transportate a înregistrat diminuări continue (în medie cu circa 10%), fapt ce a condus la diminuarea ritmurilor de creștere în perioada ianuarie-iulie 2019. Aceste evoluții sunt legate de involuțiile înregistrate în unele sectoare economice. În lunile mai și iunie exporturile au înregistrat descreșteri de 5,6% și 5,5% corespunzător, industria – 5,7% și 2,2%, iar sectorul agricol în I semestru a înregistrat o diminuare de 4,2%.

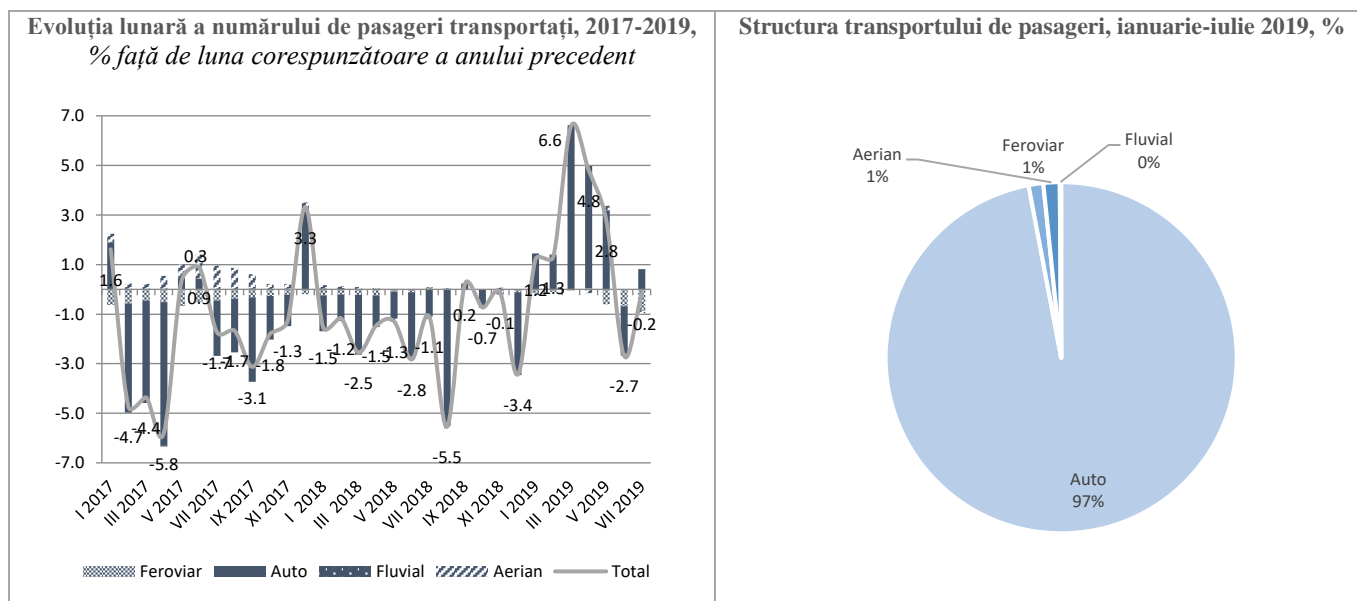
În structura serviciilor de transport predomină transportul rutier, care ocupă circa 72,7% din volumul total al serviciilor, urmat de transportul feroviar, cu o pondere de circa 26,6%. Transportul naval și aerian de mărfuri dețin o cotă neînsemnată în structura serviciilor respective, de circa 0,7%.

Sursă: Biroul Național de Statistică

În ianuarie-iulie 2019 numărul pasagerilor transportați a crescut cu circa 2%, de aceste servicii beneficiind în total circa 59,7 milioane pasageri. Creșteri ale numărului de pasageri au fost înregistrate în cazul transportului rutier (+2,5%), ce ocupă o cotă de 97% pe piața serviciilor de transport-pasageri și în cazul transportului fluvial (+1,4%), cota căruia constituie doar 0,1%. Totodată, transportul de călători pe cale feroviară s-a diminuat semnificativ, cu circa 19,9%, iar cel pe cale aeriană cu circa 1,6%. Datorită descreșterilor în aceste domenii, în perioada iunie-iulie s-a înregistrat un regres de 1,4% a numărului de pasageri transportați.

La fel ca și în cazul transportului de mărfuri, piața serviciilor de transport pasageri este dominată de transportul rutier (97%) și, în timp, această tendință se menține.

Sursă: Biroul Național de Statistică

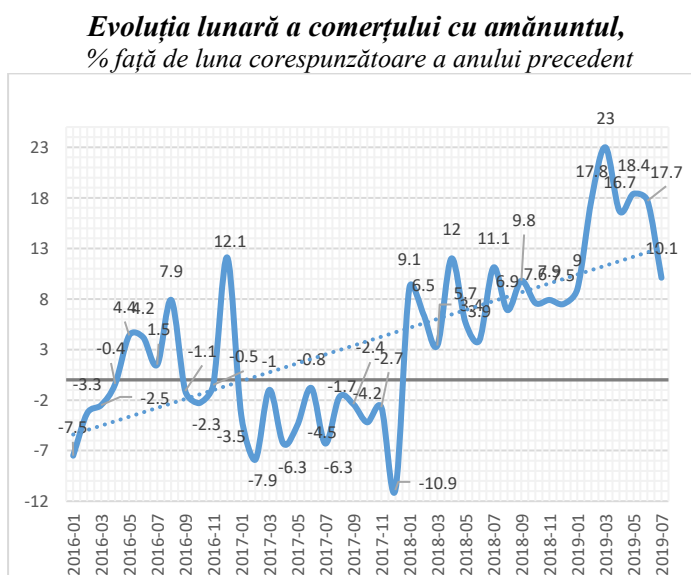
Evoluțiile favorabile din primele luni ale anului 2019 au fost influențate de baza relativ joasă de comparație din anul trecut, când serviciile de transport-pasageri au înregistrat o diminuare constantă pe parcursul întregului an.

Printre problemele de bază ale sectorului de transport rămân a fi transportul ilicit de pasageri, performanța scăzută a serviciilor de transport public și a transportului feroviar, fapt ce influențează scăderea continuă a pasagerilor transportați. Conform ultimilor date disponibile (2017), ponderea economiei neobservate în sectorul transporturilor constituie 7,8%.

Comerțul intern cu bunuri și servicii

În ianuarie-iulie 2019, cifra de afaceri în **comerțul cu amănuntul** a însumat circa 32,1 mld. lei și a înregistrat o creștere de circa 15,8% (în prețuri comparabile) față de perioada similară a anului trecut. Creșterile volumului mărfurilor comercializate cu amănuntul demonstrează o creștere a cererii de mărfuri din partea populației, fapt datorat, în special, de creșterea reală a veniturilor salariale și a creditelor noi de consum.

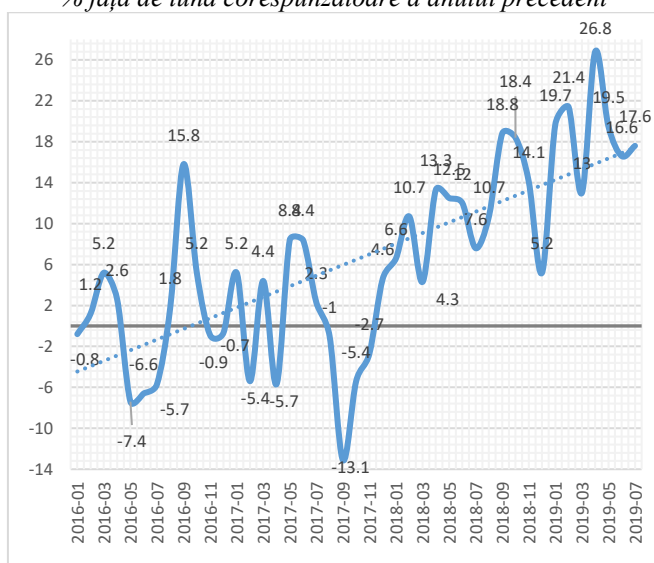
În structura vânzărilor pe grupe de mărfuri predomină produsele nealimentare, cota cărora constituie circa 70%, inclusiv carburanți pentru autovehicule – 21,6%, produse de uz casnic – 15,3%, echipament informatic și de telecomunicații – 2,5%, bunuri culturale – 1,6%. Vânzările de produse alimentare reprezintă circa 30% din volumul total al vânzărilor.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Volumul serviciilor de piață prestate populației, de asemenea, au crescut esențial. În ianuarie-iulie 2019, cifra de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației au marcat o creștere de 18,7% (în prețuri comparabile) și a însumat circa 12 mild. lei. La fel ca în cazul comerțului cu amănuntul factorul de bază care a influențat creșterea solicitărilor de servicii a constituit îmbunătățirea situației financiare a populației.

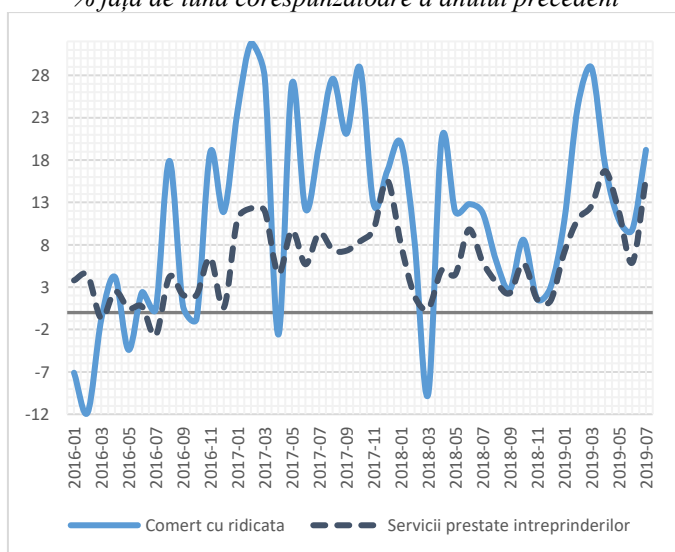
Evoluția lunară a cifrei de afaceri pentru serviciile prestate populației,
% față de luna corespunzătoare a anului precedent

Sursă: Biroul Național de Statistică

Volumul schimburilor comerciale între producători și comercianți, de asemenea, s-a accelerat. În ianuarie-iulie 2019, comerțul cu ridicata, care asigură intermedierea dintre producători și comercianții cu amănuntul, s-a majorat cu 17,4% (în prețuri curente) și a înregistrat o valoare a cifrei de afaceri de circa 63,3 mild. lei. O influență majoră asupra creșterii comerțului cu ridicata au avut-o vânzările de produse agricole și animale vii (+23,8% creștere), vânzările de produse de larg consum (+17,6%), vânzările de produse alimentare, băuturi și tutun (+7,8% creștere). În descreștere a fost comerțul cu ridicata de echipament informatic și de telecomunicații (-35,4%).

Evoluția lunară a comerțului cu ridicata și serviciilor prestate întreprinderilor,
% față de luna corespunzătoare a anului precedent

Sursă: Biroul Național de Statistică

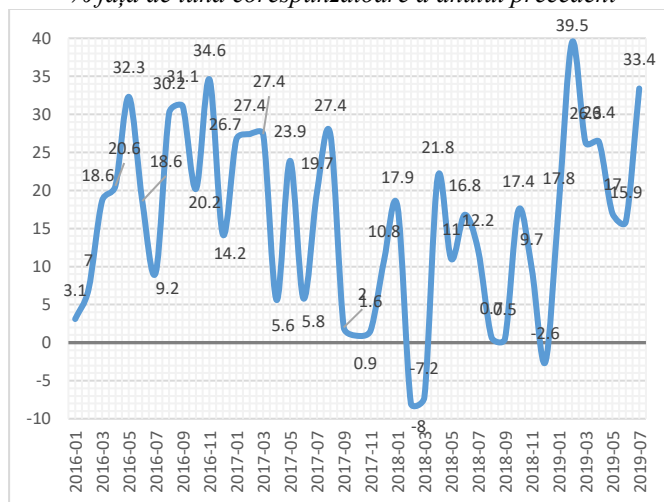
În structura vânzărilor, predomină serviciile prestate în domeniul sănătății și asistență socială (circa 44,7% din volumul total), după care urmează serviciile în alimentația publică și cazare (19,8%), turism, activități de recreare și agrement (21,7%), învățământ (10,7%). Comparativ cu perioada similară a anului trecut, în structura serviciilor se evidențiază tendința de creștere a ponderii serviciilor de recreare și agrement (+4,0 p.p) și a activităților de cazare și alimentație publică (+1,6 p.p.), concomitent cu scăderea ponderii serviciilor de sănătate și asistență socială (-2,8 p.p.) și activităților agențiilor turistice (-2,2 p.p.).

Concomitent, a crescut volumul **serviciilor prestate întreprinderilor**. În ianuarie-iulie, acestea s-au majorat cu circa 11,6% (în prețuri curente), înregistrând o cifră de afaceri de circa 25,6 mild. lei. Cerere sporită a fost înregistrată, în special, pentru tranzacțiile imobiliare (+28,6%), serviciile în domeniul tehnologiei informației (+37%), serviciile de transport și depozitare (+7,6%) și activitățile de publicitate și studiere a pieței (+22,2%).

Ameliorarea comerțului cu ridicata se explică, pe de o parte, de creșterea cererii din partea comercianților cu amănuntul, pe de altă parte, de dinamizarea activității întreprinderilor ce utilizează în procesele de producție materie primă furnizată de rețeaua de comerț angro, precum și a agenților economici ce utilizează servicii din partea altor întreprinderi pentru a-și asigura activitatea economică.

Cifra de afaceri în **comerț, întreținere și reparație a autovehiculelor și motocicletelor**, a crescut cu 24,8% (în prețuri curente), înregistrând o valoare de 6,1 mild. lei. Această creștere se datorează creșterii cifrei de afaceri la comerțul cu autovehicule (+21,2%), comerțul cu piese pentru autovehicule (+26,1%) și la serviciile de întreținere și reparare a autovehiculelor (+24,7%).

Evoluția lunară a comerțului cu autovehicule
% față de luna corespunzătoare a anului precedent

Sursă: Biroul Național de Statistică

III. Relații externe

Balanța de plăți

Relațiile țării noastre cu exteriorul sunt reflectate în Balanța de plăți: conform datelor BNM (versiunea 6), în semestrul I 2019 se accentuează un grad înalt al deschiderii economiei naționale și vulnerabilității față de mediul exterior. Principalele agregate ale Balanței de plăți au fost marcate de creștere față semestrul I 2018 a exporturilor cu 4,9%, importurilor - cu 3,8%, veniturilor nete primare - cu 14%, acumulărilor nete de angajamente la investițiile străine directe - de 3,6 ori. Totodată, veniturile nete secundare au înregistrat o diminuare cu 9,6%.

Evoluția principalelor agregate ale balanței de plăți,
I semestru al anilor 2018-2019, mil. dolari SUA

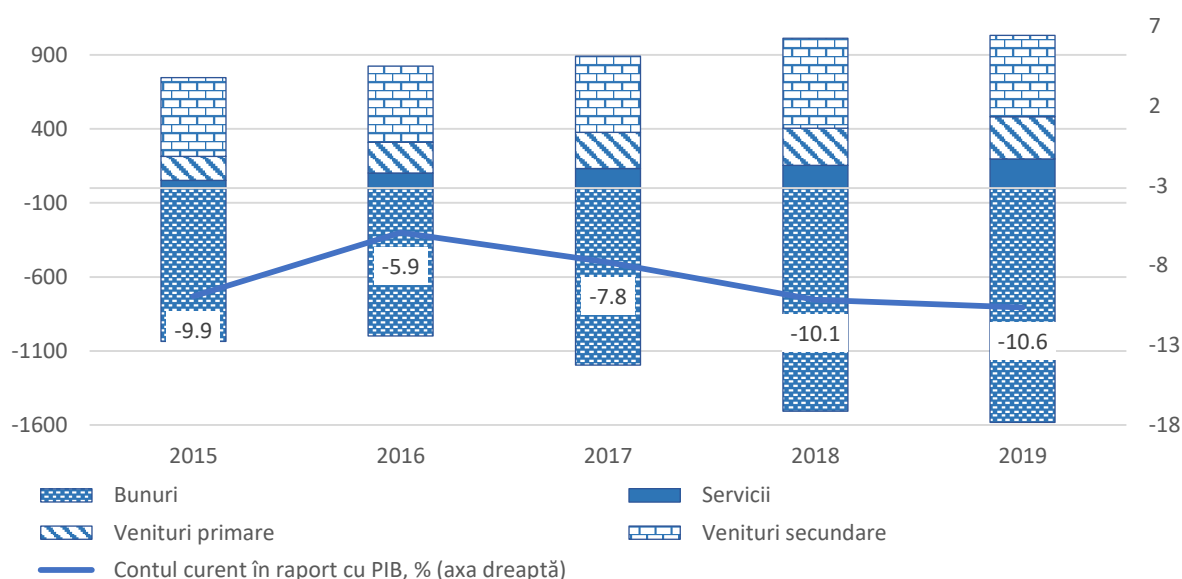
	2018	2019 preliminar
CONTUL CURENT	-496,6	-550,8
Bunuri și servicii	-1 353,9	-1 385,3
Bunuri	-1 507,4	-1 582,1
export (FOB)	965,4	986,8
import (FOB)	2 472,8	2 568,9
Servicii	153,6	196,8
Venituri primare	250,9	286,1
compensarea rezidenților din muncă (intrări)	452,8	466,7
Venituri secundare	606,4	548,5
transferuri personale (intrări)	439,6	451,6
CONTUL DE CAPITAL	-14,9	-24,7
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-511,5	-575,5
CONTUL FINANCIAR		
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-484,7	-669,2
Investiții directe	-116,7	-397,9
achiziționarea netă de active financiare	1,0	21,8
acumularea netă de pasive	117,6	419,7
Investiții de portofoliu	0,9	1,5
Derivate financiare - bancare, valoare netă	0,5	-2,5

	2018	2019 preliminar
Alte investiții	-486,5	-183,1
achiziționarea netă de active financiare	-321,5	-231,5
acumularea netă de pasive	165,0	-48,4
Activele de rezervă ale statului, (-) micșorare, (+) majorare	117,0	-87,2
Erori și omisiuni	26,8	-93,7

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În ianuarie-iunie 2019 deficitul **contului curent** a înregistrat un nivel de 550,8 mil. dolari, majorându-se cu 10,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018. Această situație a fost determinată de creșterea semnificativă a soldului negativ al bunurilor, precum și de diminuarea soldului pozitiv înregistrat la venituri secundare. În raport cu PIB deficitul contului curent a constituit 10,6% (față de 10,1% în semestrul I 2018).

Principalele componente ale contului curent în I semestru al anilor 2015-2019,
mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Deficitul **balanței comerciale de bunuri și servicii** a constituit 1385,3 mil. dolari, majorându-se cu 2,3% față de semestrul I 2018. Deficitul comercial a fost acoperit de excedentele înregistrate la veniturile primare și secundare, în proporție de 60,2% (în semestrul I 2018 – 63,3%). În raport cu PIB deficitul comercial de bunuri și servicii a constituit 26,7%.

Exporturile de bunuri în ianuarie-iunie 2019 au totalizat 986,8 mil. dolari și s-au majorat cu 2,2% comparativ cu ianuarie-iunie 2018, iar în raport cu PIB acestea au constituit 19%. În structura exporturilor au predominat produsele agroalimentare (56% din exporturi totale), care s-au diminuat cu 0,2% comparativ cu ianuarie-iunie 2018.

Importurile de bunuri au însumat 2568,9 mil. dolari, fiind cu 3,9% mai mare față ianuarie-iunie 2018. Astfel, importul a constituit 49,6% în raport cu PIB. Cea mai mare pondere în structura importurilor au avut-o produsele minerale (18,1% din importuri totale), fiind în creștere cu 3,9% față de semestrul I 2018.

Importul de produse energetice și electricitate a constituit 444,6 mil. dolari, majorându-se cu 4% comparativ cu ianuarie-iunie 2018. Aceasta se datorează creșterii importului de cărbune de 1,7 ori, gaz natural – cu 21,6%, combustibil diesel – cu 1,8%. Concomitent, importul de benzine auto s-a diminuat cu 9,7% și energia electrică – cu 5,7%.

Balanța serviciilor a înregistrat un sold pozitiv de 196,8 mil. dolari, comparativ cu 153,6 mil. dolari în semestrul I 2018. Exportul serviciilor s-a majorat cu 8,7%, iar importul - cu 3,1%. Această situație a fost

determinată, în general, de creșterea înregistrată la exportul serviciilor de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților (cu 42,6%). De asemenea, un impact pozitiv important a fost asigurat de servicii de informatică, exportul cărora s-a majorat cu 31,3%.

Soldul pozitiv al *balanței veniturilor primare* a constituit 286,1 mil. dolari, majorându-se cu 14% comparativ cu semestrul I 2018 datorită creșterii cu 4,1% a soldului pozitiv al compensării pentru muncă, și micșorării ieșirilor nete a veniturilor din investiții cu 11,4%. Raportul dintre soldul veniturilor primare și PIB a constituit 5,5%. Intrările totale de venituri s-au majorat cu 4,1%, pînă la 498,2 mil. dolari, iar ieșirile s-au micșorat cu 6,8%, pînă la 212,1 mil. dolari.

Valoarea intrărilor veniturilor din muncă peste hotare a constituit 466,7 mil. dolari, sau 9% în raport cu PIB, majorându-se față de semestrul I 2018 cu 3,1%.

Veniturile secundare nete au înregistrat un excedent în valoare de 548,5 mil. dolari, micșorându-se cu 9,6% comparativ cu semestrul I 2018. Diminuarea excedentului a fost determinată, în general, de scădere cu 33,8% a volumului asistenței tehnice și al granturilor primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale, constituind 52,9 mil. dolari. Intrările totale a veniturilor secundare au însumat 632,8 mil. dolari, cu 6,9% mai puțin, iar ieșirile - cu 15,2% mai mult, însumînd 84,4 mil. dolari. Raportul dintre soldul veniturilor secundare și PIB a fost de 10,6%.

Transferurile personale au înregistrat *intrări* de 451,6 mil. dolari, majorându-se cu 2,7% comparativ cu semestrul I 2018 și *ieșiri* de 45,1 mil. dolari, care s-au majorat cu 22,5%. Astfel, soldul transferurilor personale s-a majorat cu 0,9%, constituind 406,6 mil. dolari.

Valoarea cumulativă a intrărilor veniturilor din muncă și a transferurilor personale primite de peste hotare a fost evaluată la 918,4 mil. dolari și s-a majorat cu 2,9% comparativ cu semestrul I 2018. Raportate la PIB compensarea pentru muncă și transferurile personale primite de peste hotare au constituit 17,7%.

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 24,7 mil. dolari, fiind de 1,6 ori mai mare față de primul semestru al anului 2018. Valoarea granturilor aferente proiectelor investiționale primite din exterior de administrația publică a constituit 8,5 mil. dolari (cu 14,3% mai mult comparativ cu semestrul I 2018), în timp ce ieșirile nete înregistrate la alte sectoare au însumat 33,2 mil. dolari (de 1,5 ori mai mult).

În semestrul I 2019 *soldul contului curent și de capital* a înregistrat un **necesar de finanțare de 575,5 mil. dolari**, ceea ce constituie 11,1% în raport cu PIB.

Contul financiar al balanței de plăți s-a încheiat cu un sold negativ în valoare de 669,2 mil. dolari (12,9% în raport cu PIB), înregistrînd intrări nete de capital. Acumularea netă a pasivelor a însumat 373,8 mil. dolari, în timp ce activele financiare nete s-au micșorat cu 295,3 mil. dolari. Această situație a fost determinată, în mare măsură, de creșterea intrărilor investițiilor străine directe, sursa durabilă de finanțare a deficitului contului curent. Totodată, majorarea considerabilă a acestora a fost parțial contrabalansată de creșterea ieșirilor de capital sub formă de credite comerciale și avansuri.

După suspendarea parțială la începutul anului a creditării externe, aceasta a fost reluată, ceea ce la fel a contribuit la creșterea pasivelor contului financiar. Totodată, rambursările de împrumuturi primite anterior au înregistrat valori echivalente cu tragerile noi, astfel încât impactul net al împrumuturilor externe a fost nesemnificativ.

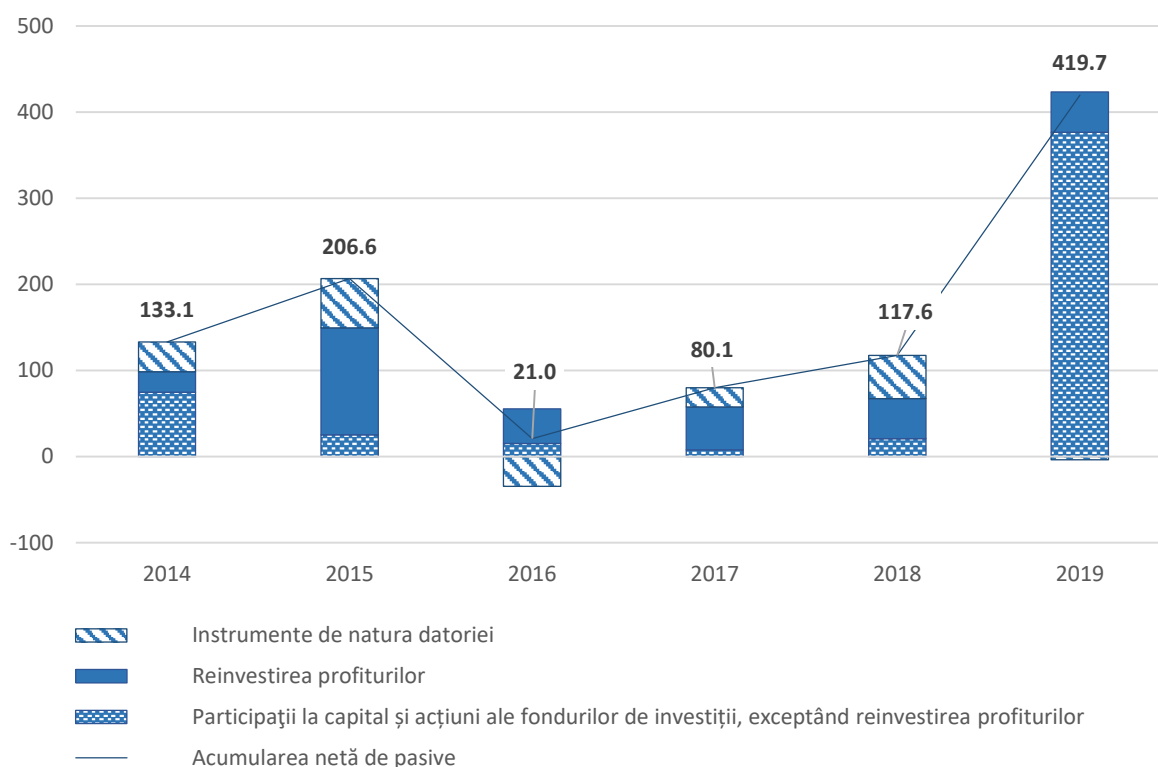
Efectiv, în semestrul I 2019, principala sursă de acoperire a necesarului de finanțare au fost activele sub formă de numerar și depozite ale populației, urmate de activele oficiale de rezervă ale BNM.

Investițiile directe au înregistrat intrări nete în valoare de 397,9 mil. dolari, majorându-se de circa 3,4 ori comparativ cu semestrul I 2018, ca urmare a creșterii nete de pasive cu 419,7 mil. dolari, în timp ce activele nete s-au majorat cu 21,8 mil. dolari.

Pe parcursul primului semestru 2019, investitorii din Republica Moldova au efectuat investiții directe în străinătate sub formă de acțiuni în întreprinderile de peste hotare în valoare de 17,6 mil. dolari. Datoriile investitorilor străini direcți față de firmele-fiice rezidente (activele sub formă de instrumente de datorii) s-au majorat cu 4,3 mil. dolari. Totodată, datoriile filialelor din străinătate față de investitorii direcți din Republica Moldova au înregistrat o majorare neesențială (cu 0,1 mil. dolari).

Creșterea netă a pasivelor (intrărilor de investiții directe) a fost generată de participațiile noi în capitalul întreprinderilor din Republica Moldova în valoare netă de 376,8 mil. dolari și de reinvestirea profiturilor de către investitorii străini în întreprinderile-fiice moldovenești în valoare de 46,6 mil. dolari. Totodată, rambursările nete de datorii față de investitorii străini direcți au constituit 3,6 mil. dolari.

Acumularea netă de pasive a investițiilor directe pe instrumente, mil. dolari

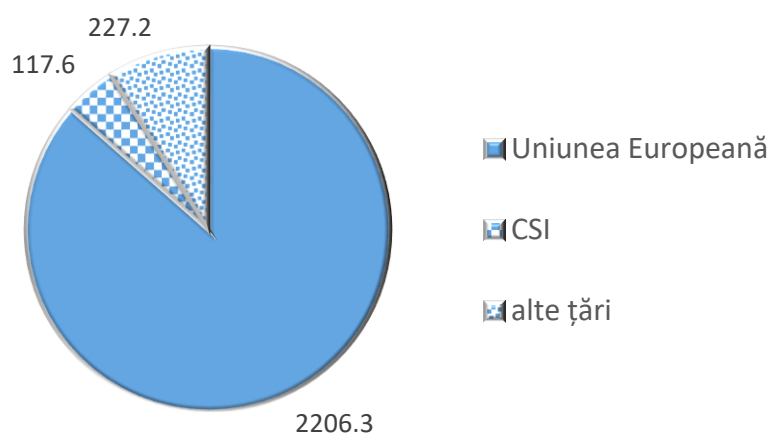

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Stocul total de pasive sub formă de investiții directe la sfârșitul primului semestru al anului 2019 a fost evaluat la 4486,6 mil. dolari, din care participațiile la capital dețin o pondere de 56,9%, împrumuturile de datorie – 43,1%.

În distribuția geografică a capitalului acumulat, investitorilor din țările UE le-au revenit ponderea majoră – 86,5%, celor din țările CSI – 4,6%, altor țări – 8,9%. Principalii investitori străini în Moldova sunt originari din Olanda, Spania, Franța, Cipru, România, Italia, Germania, Rusia, SUA.

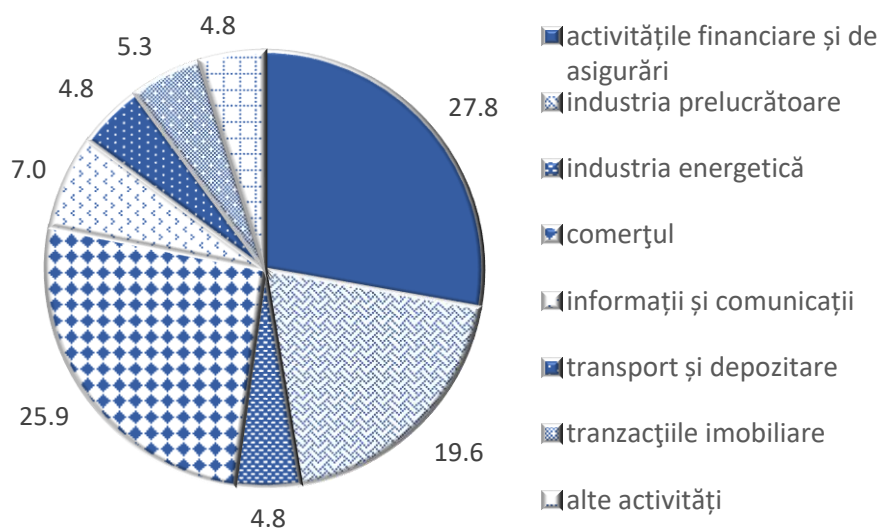
Distribuția geografică a stocului investițiilor străine directe (capital propriu) la 30.06.2019

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Principalele activități economice care au beneficiat de investiții directe din străinătate sub formă de capital propriu sunt activitățile financiare și de asigurări (27,8%) și comerțul (25,9%). Alte activități care au atras investitori străini au fost industria prelucrătoare (19,6%), informații și comunicații (7%), tranzacțiile imobiliare (5,3%), industria energetică (4,8%), transport și depozitare (4,8%).

Investițiile directe, capital propriu acumulat la 30.06.2019, pe activități economice

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Investițiile de portofoliu pe parcursul perioadei ianuarie-iunie 2019 au înregistrat ieșiri nete de 1,5 mil. dolari.

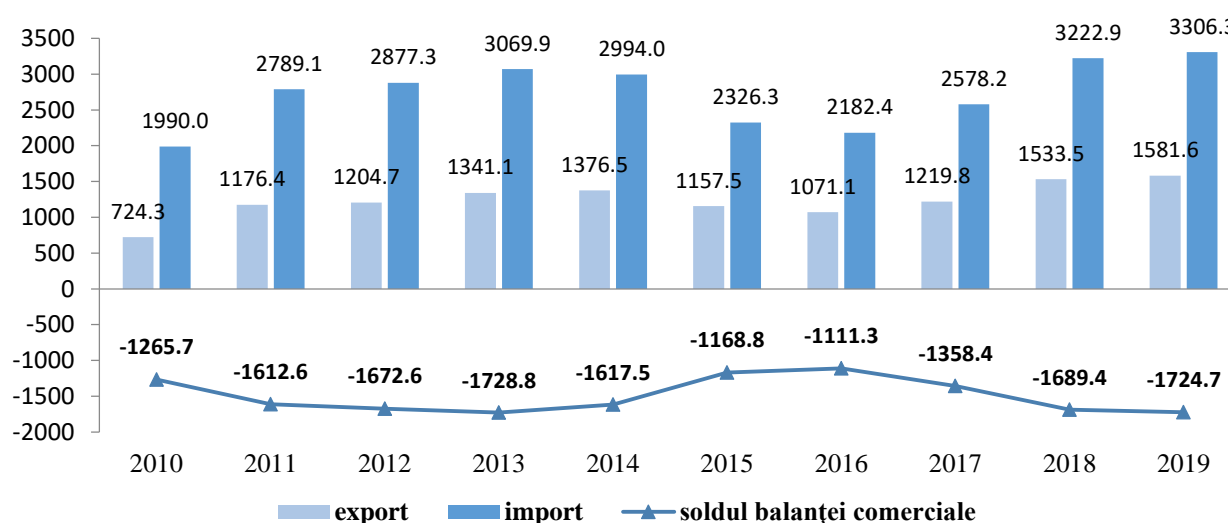
În semestrul I 2019 *alte investiții* au înregistrat intrări nete de mijloace financiare în valoare de 183,1 mil. dolari, ca urmare a scăderii nete a activelor cu 231,5,9 mil. dolari și a pasivelor - cu 2,5 mil. dolari.

Comerț exterior

Evoluția comerțului exterior în ianuarie-iulie 2019 a fost influențată de temperarea creșterii economice în țările care sunt parteneri comerciali principali ai țării noastre, diminuarea prețurilor la resursele energetice, în special la gaz natural, valorificarea oportunităților oferite de acordurile de cooperare internațională (Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, în vederea valorificării oportunităților Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE, Acordul de Comerț Liber cu Turcia).

Exporturile de mărfuri realizate în ianuarie-iulie 2019 au înregistrat o valoare de 1581,6 mil. dolari SUA, mai mult cu 48 mil. dolari comparativ cu ianuarie-iulie 2018, iar importurile – 3306,3 mil. dolari, mai mult cu 83,4 mil. dolari. Astfel, în termeni nominali, exporturile s-au majorat cu 3,1%, iar importurile – cu 2,6%.

Evoluția exportului, importului și soldului balanței comerciale în ianuarie-iulie 2010-2019, mil. dolari SUA

Sursă: Biroul Național de Statistică

Decalajul în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea unui deficit al balanței comerciale de 1724,7 mil. dolari, cu 35,4 mil. dolari (+2,1%) mai mare față de cel înregistrat în ianuarie-iulie 2018. În structura soldului balanței comerciale predomină soldul negativ la: petrol, produse petroliere și produse înrudite (17,8% din total), gaz și produse industriale obținute din gaz (9,7%), vehicule rutiere (10,1%), fire, țesături, articole textile (7,1%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (6,4%), produse medicinale și farmaceutice (5,7%), alte materiale și produse chimice (5,3%) etc., acestea fiind destinate atât pentru consumul populației, cât și pentru aprovizionarea întreprinderilor cu materie primă.

Totodată, s-a înregistrat un sold pozitiv la mașini și aparate electrice și părți ale acestora (6,1%), semințe și fructe oleaginoase (6,8%), îmbrăcăminte și accesorii (5,1%), cereale și preparate pe bază de cereale (5,5%), băuturi (4,1%) etc.

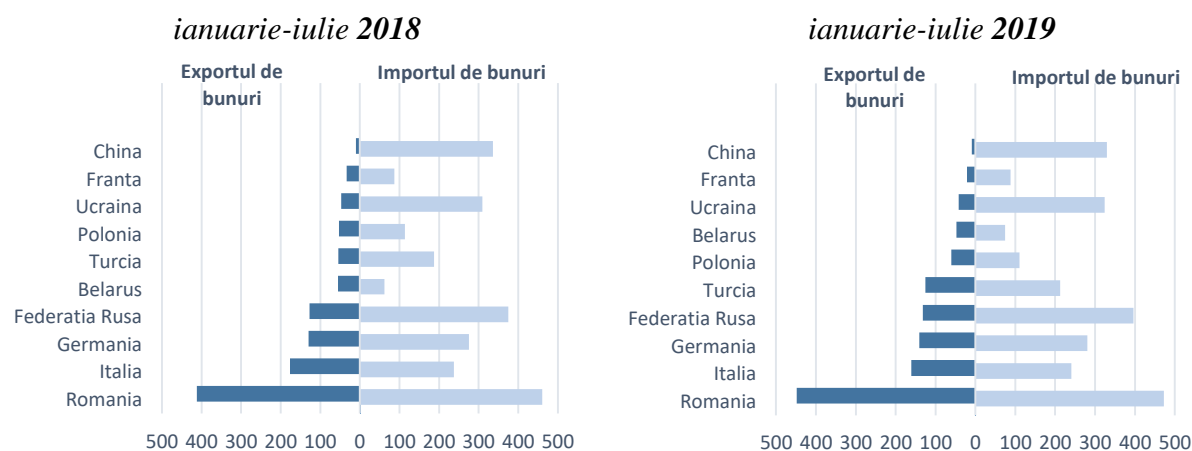
Dinamica schimburilor comerciale

	Ianuarie-iulie 2018			Ianuarie-iulie 2019		
	mil. dolari SUA	structura, %	în % față de ianuarie-iulie 2017	mil. dolari SUA	structura, %	în % față de ianuarie-iulie 2018
Export – total	1533.6	100,0	125,7	1581.6	100.0	103.1
<i>inclusiv în:</i>						
țările Uniunii Europene (UE-28)	1053.3	68.7	135.3	1034.1	65.4	98.2
țările CSI	245.2	16.0	96.1	232.9	14.7	95.0
celelalte țări ale lumii	235.1	15.3	126.1	314.6	19.9	133.8
Import – total	3222.9	100,0	125.7	3306.3	100.0	102.6
<i>inclusiv din:</i>						
țările Uniunii Europene (UE-28)	1646,3	51.1	128,4	1662.1	50.3	101.0
țările CSI	759,7	23.6	119,6	807.9	24.4	106.3
celelalte țări ale lumii	816.9	25.3	123,5	836.3	25.3	102.4
Balanța comercială	-1689.4	x	124.4	-1724.7	x	102.1
Gradul de acoperire a importului prin export	47.6%	x	0.3 p.p.	47.8%	x	0.2 p.p.

Sursă: Biroul Național de Statistică

În cadrul comerțului exterior pe grupe de țări, s-a atestat diminuarea deficitului balanței comerciale în raport cu celelalte țări ale lumii - cu 10,3%, iar cu țările CSI și UE – majorare cu 6,3% și cu 5,9%, respectiv.

Primele 10 țări-partenere în derularea export-import, mil. dolari SUA

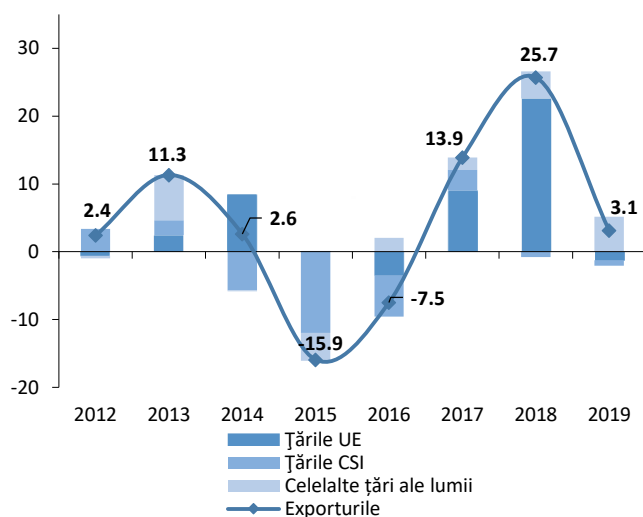
Sursă: Biroul Național de Statistică

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-iulie 2019 a constituit 47,8%, față de 47,6% înregistrat în ianuarie-iulie 2018.

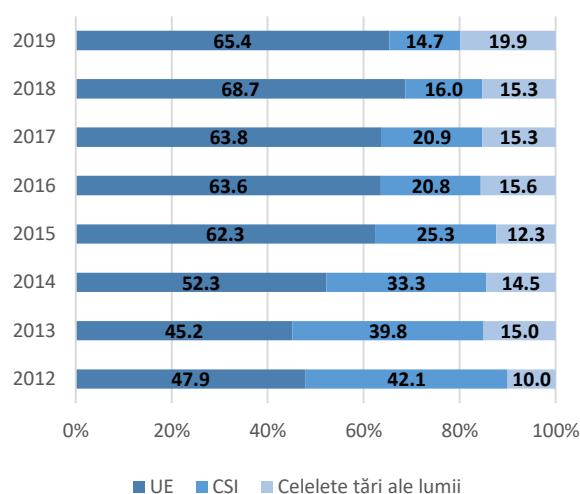
Exporturile după destinație

Creșterea exporturilor s-a datorat în totalitate livrărilor cu destinația “*celelalte țări ale lumii*”, care au asigurat 165,6% din creșterea totală a exporturilor, însumând 314,6 mil. dolari și depășind cu 33,8% valoarea din ianuarie-iulie 2018. Printre acestea se remarcă exporturile către Turcia – în valoare de 125,4 mil. dolari (în creștere de 2,3 ori) și Elveția – 44,1 mil. dolari (+46,2%).

Creșterea anuală a exporturilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.), în ianuarie-iulie 2012-2019

Structura exporturilor pe grupe de țări în ianuarie-iulie 2012-2019 (%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Totodată, principala destinație a exporturilor Republicii Moldova rămâne țările Uniunii Europene, cu o pondere de circa 65,4% în total export. Livrările de mărfuri către această grupă de țări au însumat 1034 mil. dolari și s-au micșorat cu 1,8% față de ianuarie-iulie 2018, având cea mai accentuată contribuție negativă la evoluția exporturilor (-40,2% din creșterea exporturilor). Cele mai semnificative exporturi au avut ca destinație țări precum: România – 448,3 mil. dolari (+8,8%), fiind și cea mai importantă piață de desfacere a Republicii Moldova, Italia – 160,7 mil. dolari (-9,2%), Germania – 140,7 mil. dolari (+8,7%), Polonia – 60,9 mil. dolari (+15%). Se observă o reorientare a exporturilor din direcția țărilor CSI spre UE, în special, în cazul semințelor de floarea soarelui, vinului și strugurilor fructelor, datorată pe de o parte de restricțiile impuse de Federația Rusă, iar pe de altă parte de noile oportunități oferite de DCFTA.

Livrările către *țările CSI* au contribuit negativ la creșterea exporturilor cu 25,4%. Exporturile către această grupă de țări au însumat 232,9 mil. dolari, în descreștere cu 5% față de ianuarie-iulie 2018. Cele mai multe produse au fost livrate Federației Ruse – în valoare de 132 mil. dolari (+3,8%), Republicii Belarus – 47,5 mil. dolari (-14,7%) și Ucrainei – 42,1 mil. dolari (-10,6%).

Exporturile pe grupe de mărfuri

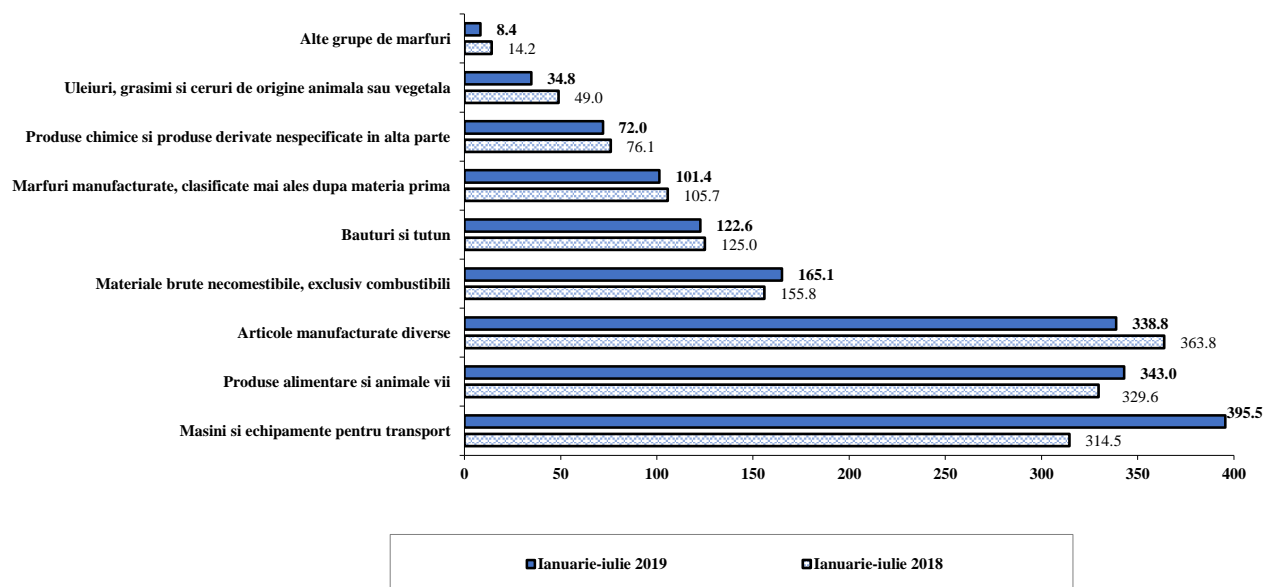
Creșterea exporturilor a fost determinată în cea mai mare parte de extinderea activității investitorilor străini în Zonele Economice Libere și sporirea capacităților de producere a industriilor care activează în lohn (în special, în ramura industriei automotive, asigurând majorări de exporturi preponderent la categoriile “mașini și aparate electrice și părți ale acestora”, “mașini și aparate industriale cu aplicații generale”, “vehicule rutiere”, precum și de majorarea exporturilor unor produse agroalimentare (cereale și preparate pe bază de cereale, legume și fructe, semințe și fructe oleaginoase etc.), datorită unei cereri sporite preponderent din partea țărilor UE pentru aceste produse.

Circa 1/3 din valoarea exporturilor reprezintă reexporturile de mărfuri străine, care au însumat 478 mil. dolari și s-au diminuat cu 7,2% comparativ cu ianuarie-iulie 2018. Reexporturile de mărfuri străine după

prelucrare dețin 21,7% din total exporturi, iar reexporturile clasice de mărfuri, care nu au suferit transformări esențiale – 8,5%.

Exporturile de mărfuri autohtone în ianuarie-iulie 2019 au constituit 1103,6 mil. dolari, cu o pondere de 69,8% din total exporturi și s-au majorat cu 8,3% față de ianuarie-iulie 2018.

***Evoluția exporturilor de mărfuri în ianuarie-iulie 2018-2019,
mil. dolari SUA***

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorul cel mai important care a impulsionat creșterea exporturilor în perioada de referință a fost intensificarea activității întreprinderilor din domeniul industriei autohtone. Astfel, valoarea livrărilor de *mașini și echipamente pentru transport* a constituit 395,5 mil. dolari, înregistrând o creștere cu 25,8% față de ianuarie-iulie 2018. De menționat, că ponderea acestor mărfuri în total export este cea mai semnificativă – 25%, influențând creșterea totală a exporturilor în proporție de 169%. Din această secțiune de mărfuri, se remarcă exporturile de mașini și aparate electrice și părți ale acestora, care au asigurat 153,8% din creștere.

Valoarea exporturilor de *produse alimentare și animale vii* a însumat 343 mil. dolari (21,7% în total export), fiind în creștere cu 4,1% față de ianuarie-iulie 2018. Astfel, acestea au contribuit la creșterea totală a exporturilor în proporție de 28%, inclusiv cereale și preparate pe bază de cereale – 53,1%. Totodată, exporturile de zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere au avut o contribuție negativă de 14,7%, produse lactate și ouă de păsări – de 5,9%, animale vii – de 4% etc.

Exporturile de *articole manufacturate diverse* s-au diminuat cu 6,9%, însumând 338,8 mil. dolari. (21,4% în total exporturi). Contribuția negativă a acestora la evoluția exporturilor a fost cea mai accentuată – în mărime de 52,1%, din care îmbrăcăminte și accesorii – 37,4%, mobilă și părțile ei – 15,6%, articolelor de voiaj; sacoșe și similare – 5,7%, (de menționat că, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei a fost în descreștere cu 20,9%, îmbrăcăminte și accesorii – cu 6,7% etc). În același timp, exporturile de articole diverse au avut o contribuție pozitivă de 11,9%.

Exportul de *materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili* s-a majorat cu 5,9% față de ianuarie-iulie 2018, însumând 165,1 mil. dolari (10,4% în total exporturi). Acestea au asigurat 19,3% din creșterea totală a exporturilor, în totalitate din contul livrărilor de semințe și fructe oleaginoase, contribuția cărora a fost de 25,3%. Concomitent, micșorarea livrărilor de îngrășăminte naturale și minerale naturale au contribuit negativ la creșterea exporturilor - în proporție de 2,1%, piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute - 2,1% etc.

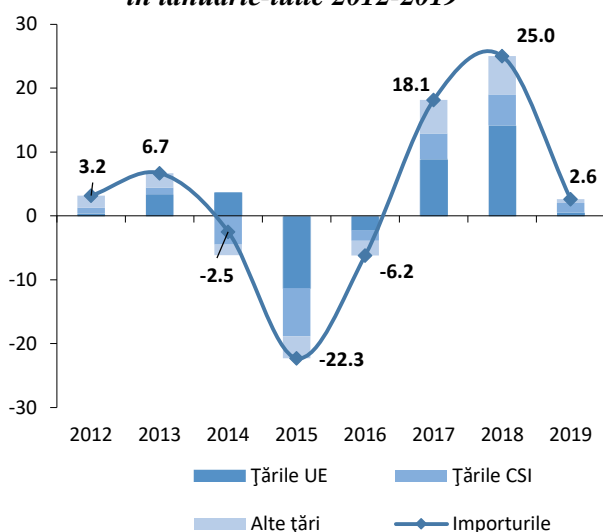
Valoarea exporturilor de *produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte* a însumat 72 mil. dolari, micșorându-se cu 5,4%. Acestea au contribuit la diminuarea totală a exporturilor în proporție de 8,6%, inclusiv produse chimice organice - de 10,4%, uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare – de 11,2%. Totodată, exporturile de produse medicinale și farmaceutice au avut o contribuție pozitivă de 16,4%, exportul acestora majorându-se cu 19,4%, rezultat al creșterii volumului de fabricare a preparatelor farmaceutice cu 9,7%.

Exportul de *uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală* în ianuarie-iulie 2019 a constituit 34,8 mil. dolari (2,2% în total export), cu 28,9% mai puțin, scădere influențată de diminuarea volumului producției fabricate de uleiuri și grăsimi cu 22,3%, precum și de cererea externă scăzută la acest produs. Astfel, contribuția lor negativă la evoluția exporturilor a fost destul de însemnată – în proporție de 29,5%.

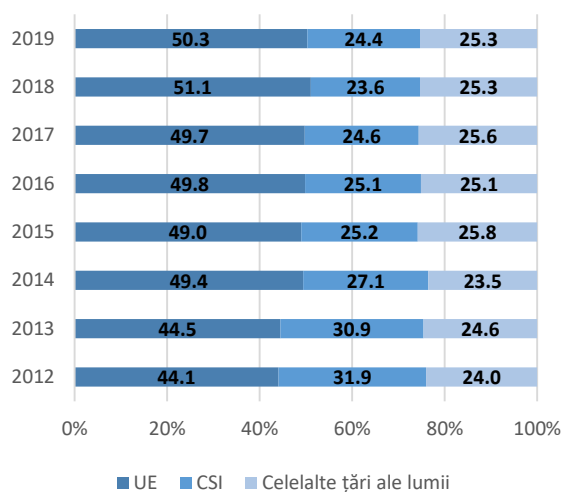
Importurile după țările de origine

Creșterea totală a importurilor de bunuri s-a datorat importurilor din *țările CSI* - în proporție de 57,8%. Acestea au însumat 807,9 mil. dolari și au înregistrat o creștere cu 6,3% comparativ cu ianuarie-iulie 2018, preponderent ca rezultat al majorării importului de combustibili minerali, care deține 29,9% în structura importurilor din această grupă de țări. Cele mai semnificative importuri au provenit din Federația Rusă - în valoare de 396,1 mil. dolari, cu 5,6% mai mult față de ianuarie-iulie 2018, din Ucraina – 324,3 mil. dolari (+4,8%) și Belarus – 74,6 mil. dolari (+20,2%).

Creșterea anuală a importurilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.), în ianuarie-iulie 2012-2019

Structura importurilor pe grupe de țări în ianuarie-iulie 2012-2019 (%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

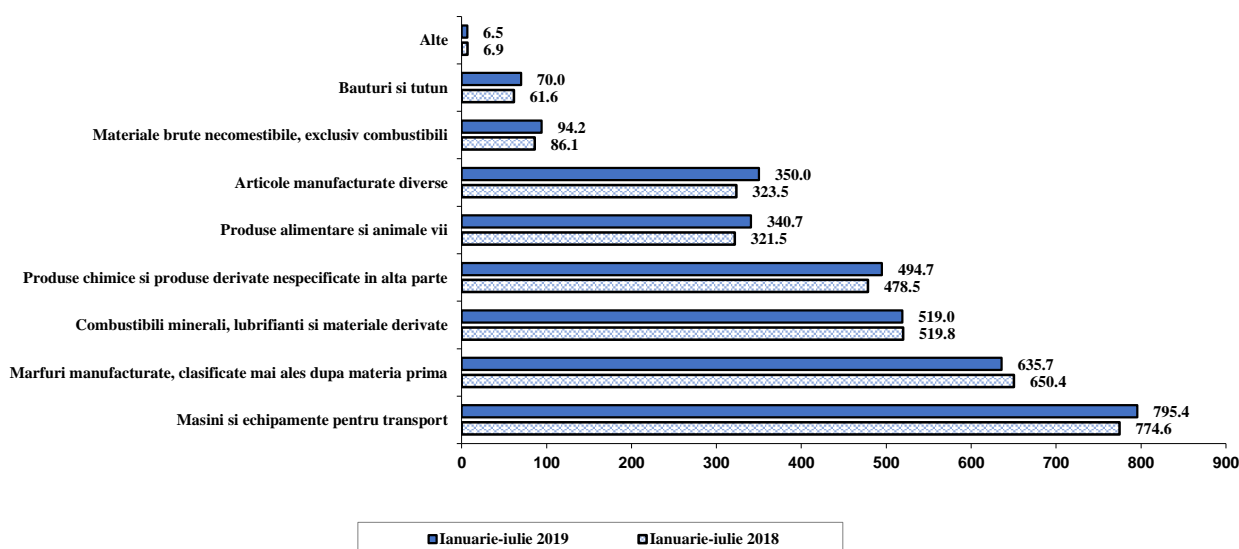
Importurile din *țările Uniunii Europene* au însumat 1662,2 mil. dolari și au avansat cu doar 1% față de ianuarie-iulie 2018. Contribuția acestora la creșterea totală a importurilor a fost de 19,1%. În mare parte importurile au provenit din România – în valoare de 472,8 mil. dolari, cu 2,7% mai mult decât în ianuarie-iulie 2018, Germania – 280,4 mil. dolari (+1,8%) și Italia – 240,3 mil. dolari (+1,3%).

Importurile din *celelalte țări ale lumii* s-au majorat cu 2,4% față de ianuarie-iulie 2018 și au înregistrat o valoare de 836,2 mil. dolari, asigurând 23,1% din creșterea totală a importurilor. Cele mai semnificative importuri au provenit din China - în valoare de 329,3 mil. dolari (-1,9%), Turcia – 212,7 mil. dolari (+13,3%) și Statele Unite ale Americii – 41,4 mil. dolari (-3,5%).

Importurile pe grupe de mărfuri

În ianuarie-iulie 2019 creșterea importurilor s-a datorat preponderent intensificării creșterii cererii interne pentru bunurile importate, condiționată de majorarea veniturilor populației ca rezultat al sporirii câștigurilor salariale. Înviorarea activității investiționale a avut impact asupra creșterii importurilor de bunuri de capital. Însă, în cea mai mare măsură, importurile au avut drept scop aprovizionarea întreprinderilor cu materie primă și funcționarea economiei. Totuși, pe fundalul încetinerii consumului, încetinește și creșterea importurilor.

Evoluția importurilor de mărfuri în ianuarie-iulie 2018-2019 mil. dolari SUA

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția importurilor a fost influențată cel mai puternic de importurile de *mașini și echipamente pentru transport*. Intensificarea activității întreprinderilor din industria automotive atrage, respectiv, un volum mai mare a importurilor de utilaje și produse materie primă. Astfel, în perioada de referință importul acestora a crescut cu 2,7% și a însumat 795,4 mil. dolari. Cu o pondere însemnată de 24,1% în volumul total al importurilor, această categorie de produse a asigurat 25% din creșterea totală a importurilor, din care: vehicule rutiere – 20,9%, mașini și aparate industriale cu aplicații generale – 12,5%, aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii – 9% etc. Totodată, grupul mașini și aparate specializate pentru industriile specifice au contribuit negativ la creșterea importurilor – în proporție de 13,3%, mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor – de 5,4%, mașini generatoare de putere și echipamentele lor – de 5,1% etc.

O contribuție considerabilă negativă la evoluția importurilor au avut importurile de *mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă*. Acestea au fost importate în valoare de 635,7 mil. dolari (19,2% în total), fiind cu 2,3% mai puțin față de ianuarie-iulie 2018 și contribuind la evoluția importurilor cu -17,6%. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri cea mai mare contribuție negativă – în mărime de 20,2% din creșterea totală au avut importurile de fire, țesături și articole textile, precum și importurile de metale neferoase – de 6,6% etc.

Volumul importurilor de *combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate* în ianuarie-iulie 2019 a însumat 519 mil. dolari (15,7% în total) și s-a diminuat cu 0,1% față de ianuarie-iulie 2018. În cadrul acestei secțiuni, cele mai influente grupe de mărfuri sunt gaz și produsele industriale obținute din gaz (23,4% din creșterea totală a importurilor) și cărbune, cocs și brichete (4,7% din creștere). Totodată, scăderea cu 6,9% a volumului importului de petrol, produse petroliere și produse înrudite a contribuit negativ la creșterea importurilor cu 24,5%.

În 7 luni 2019 au fost importate *produse alimentare și animale vii* în volum de 340,7 mil. dolari (10,3% în total importuri), în creștere cu 6% față de ianuarie-iulie 2018. Acestea au contribuit la creșterea totală a

importurilor în proporție de 23%, inclusiv: legume și fructe – 10,6%, carne și preparate din carne – 4%, produse lactate și ouă de păsări – 3,1%, pește, crustacee, moluște – 3%, cereale și preparate pe bază de cereale - 2,8% etc.

Produselor chimice și produselor derivate le revin 15% din volumul total al importurilor, însumând 494,7 mil. dolari, în creștere cu 3,4%. Contribuția acestora la creșterea totală a importurilor a fost de 19,5%, din care produsele medicinale și farmaceutice – 17,1%, îngrășăminte minerale sau chimice – 5,1%. Totodată, alte materiale și produse chimice au contribuit negativ la evoluția importurilor - în proporție de 4,1%, materiale plastice sub forme primare – de 2,1% etc.

Volumul importului de *articole manufacturate diverse* a însumat 293 mil. dolari (10,4% în total importuri), cu 7,5% mai mult față de ianuarie-iulie 2018, asigurând 31,8% din creșterea totală. În cadrul acestei secțiuni cele mai importante contribuții au venit din partea importurilor de alte articole diverse – 20,2%, instrumente și aparate profesionale, științifice și de control – 4,5%, precum și de încălțăminte – 3,8%. Totodată, importurile de îmbrăcăminte și accesorii au contribuit negativ la creșterea importurilor – în proporție de 1,2%.

Persoanele fizice au importat în ianuarie-iulie 2019 mărfuri și produse în valoare de 110,4 mil. dolari, cu 7,8% mai mult decât în aceeași perioadă a anului 2018. Creșterea importurilor a fost determinată de majorarea procurărilor de autoturisme (+10,2%), cărora le-au revenit 81,9% din importurile realizate de persoanele fizice.

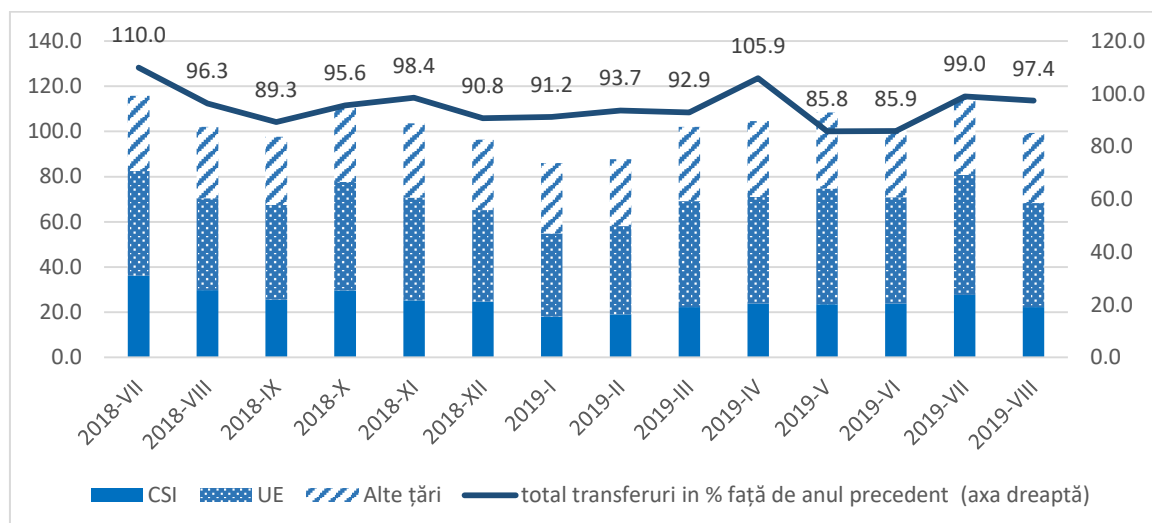
Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova

Temperarea activității economiei globale evidențiată în anul curent, care se datorează în mare parte accentuării tensiunilor geopolitice, comerciale și înăsprirea condițiilor financiare în țările dezvoltate, se resimte și asupra evoluției remiterilor.

Astfel, în 8 luni ale anului 2019 volumul total al *transferurilor bănești din străinătate efectuate prin băncile din Republica Moldova de către persoanele fizice* au înregistrat o diminuare cu 6,5% comparativ cu perioada similară a anului 2018 și au însumat 802,9 mil. dolari SUA. De fapt, diminuarea transferurilor a avut loc începând cu luna august 2018, fiind cauzată, în general, de stagnarea economiei Federației Ruse (țara din care provine cea mai mare parte a remitențelor). De asemenea, transferurile respective s-au diminuat și din contul contractării cererii interne în Italia și recesiunii economice din Turcia.

Factorii principali ce influențează volumul remitențelor sînt salariul mai mare oferit în țările angajatoare decât în Moldova pentru același post de muncă, precum și nivelul scăzut de trai al populației.

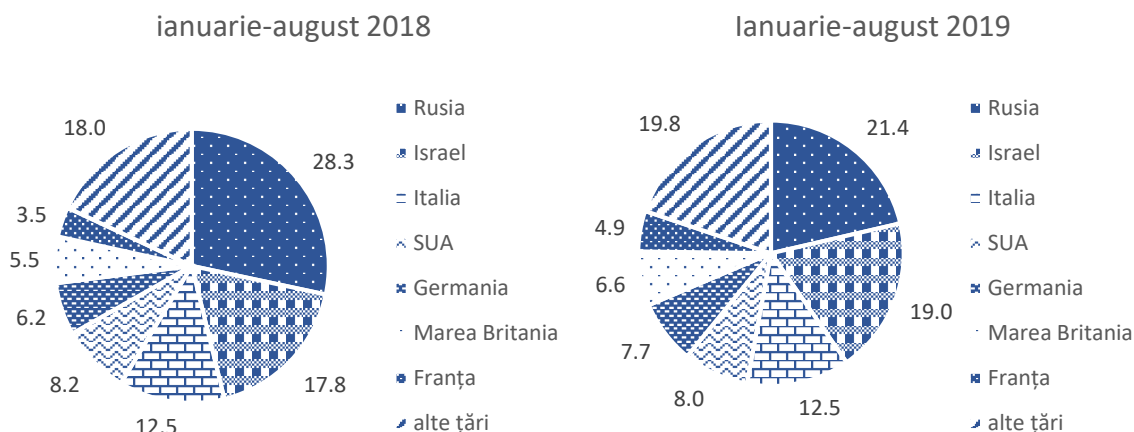
Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoane fizice prin băncile din Republica Moldova, pe zone geografice (mil.dolari)

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În structura geografică a remitențelor, predomină transferurile din Rusia și Israel. Ponderea acestora a constituit respectiv 21,4% și 19%, fiind urmată de Italia cu cota de 12,5% din volumul total. Astfel, acestor 3 țări revin circa 53% din volumul total al transferurilor.

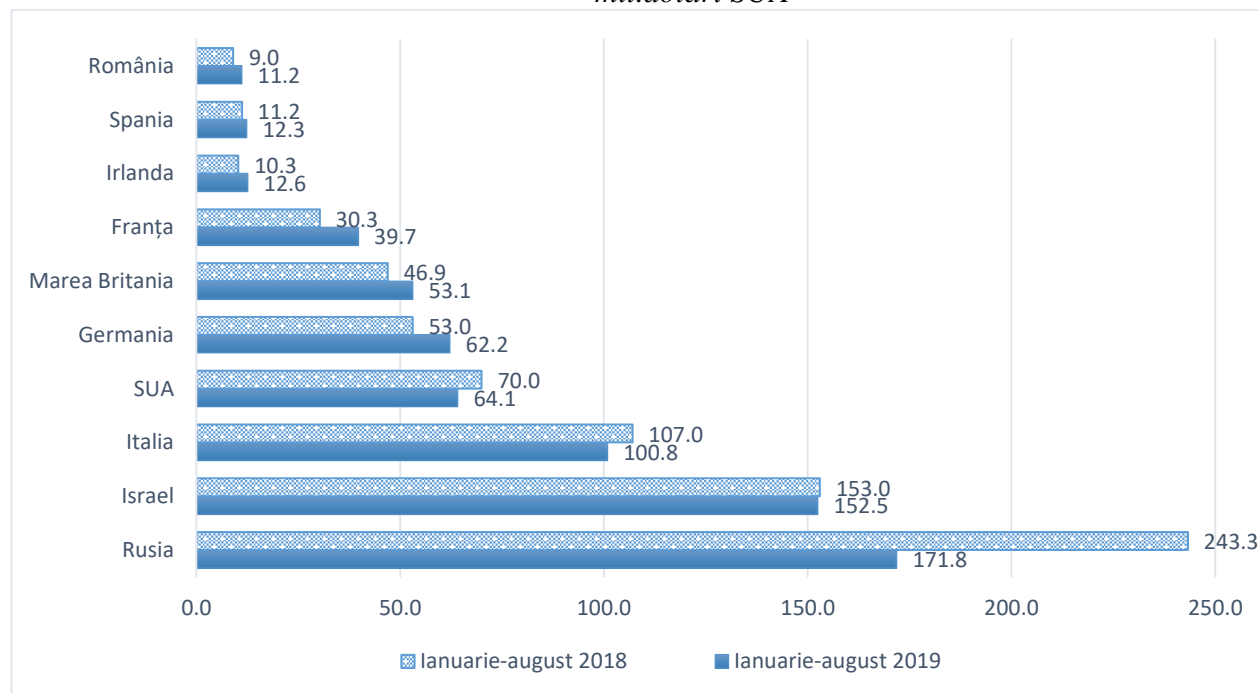
Structura geografică a transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Totodată, ponderea transferurilor din Federația Rusă continuă să se diminueze, atingând 21,4%, față de 28,3% în ianuarie-august 2018 datorată micșorării transferurilor din această țară. Astfel, transferurile din Federația Rusă s-au micșorat cu 29,4% față ianuarie-august 2018. În același timp, transferurile din Franța au crescut cu 31,2%, din România - cu 24,4%, Germania - cu 17,3%, din Marea Britanie - cu 13,1%, din Spania - cu 10,4% etc. Această situație se explică, pe de o parte, prin stagnarea economică în Rusia și, pe de altă parte, prin orientarea muncitorilor spre statele din Uniunea Europeană și Israel, având acces mai liber pe piețele muncii ale acestor țări.

**Primele 10 țări după proveniența transferurilor de mijloace bănești din străinătate
în favoarea persoanelor fizice,
mil.dolari SUA**

Sursă: Banca Națională a Moldovei

IV. Sfera socială

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în I semestru 2019 a constituit 7113,6 lei și s-a majorat cu 15,8% în termeni nominali și cu 12,2% în termeni reali față de aceeași perioadă a anului 2018. Cea mai însemnată majorare s-a atestat în sfera bugetară - cu 23,2%, câștigul salarial mediu lunar însumând 6759,9 lei, iar în sectorul real - 7247,8 lei și s-a majorat cu 13,3%. Creșterile salariale din sectorul bugetar se datorează exclusiv implementării sistemului unic de salarizare în sectorul bugetar.

La oficiile forței de muncă în ianuarie-august 2019 au fost înregistrați circa 17,6 mii șomeri, fiind cu 15,2% mai puțini față de numărul acestora înregistrați în ianuarie-august 2018. Din totalul șomerilor înregistrați, au beneficiat de ajutor de șomaj circa 2,5 mii persoane, numărul acestora fiind mai mic cu 9,1% față de aceeași perioadă a anului precedent. Mărimea medie a ajutorului de șomaj în perioada ianuarie-august 2019 a constituit 1549,3 lei, în diminuare cu 2,5% față de ianuarie-august 2018.

Numărul șomerilor, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM) a fost de 42 mii persoane în trimestrul II 2019. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații (67% din total șomeri), la fel și persoanele din mediul urban (53,1%).

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară a înregistrat valoarea de 4,5% în trimestrul II 2019. Au fost înregistrate disparități între rata șomajului în mediul urban (5,1%), iar în mediul rural (3,9%). În rândurile tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 8,9%. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a fost de 6,7%.